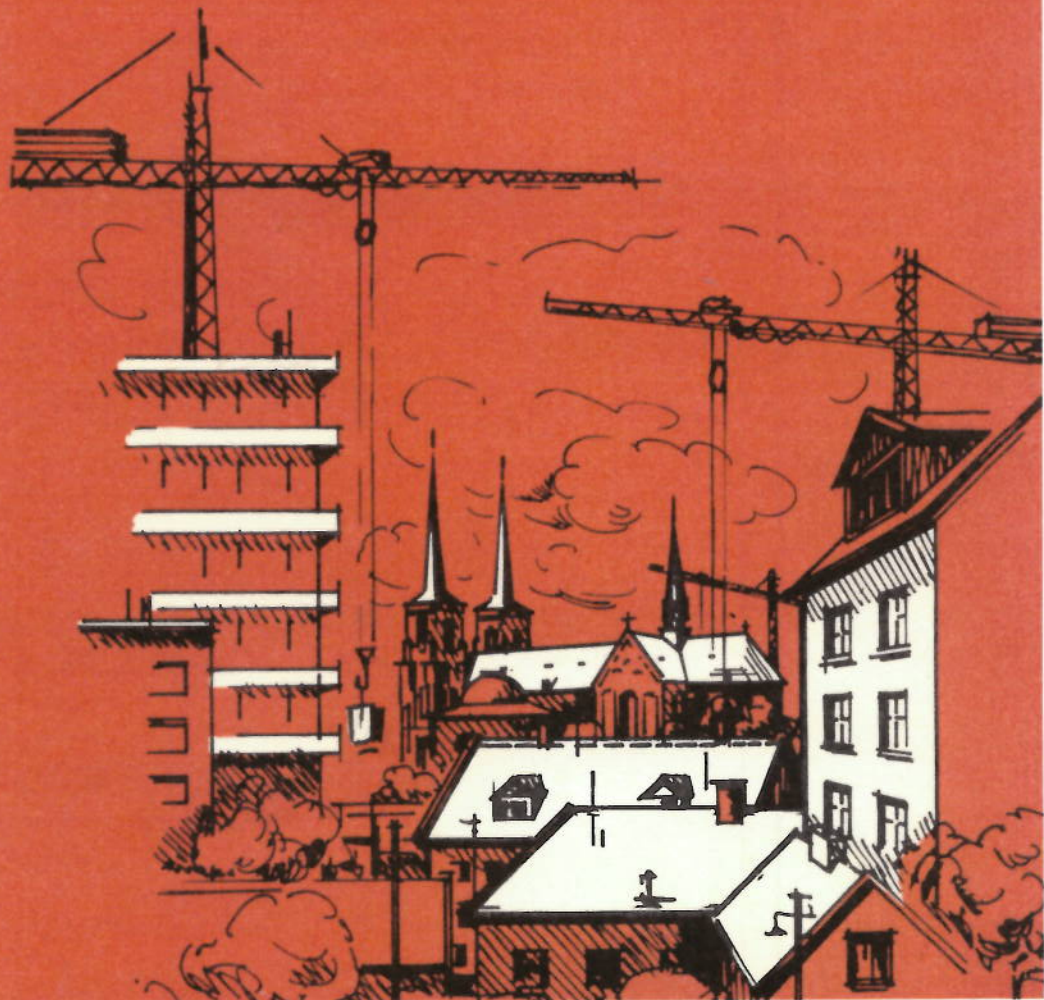

ÅRSSKRIFT
FOR
ROSKILDENSER-SAMFUNDET

NR. 55 · OKTOBER · 1973

roars kilde

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

Nr. 55 - OKTOBER - 1973

Generalforsamlingen

Lørdag den 3. november 1973 afholdes

Kl. 16.30: GENERALFORSAMLING på Katedralskolen, Holbækvej.

Dagsorden:

1. Beretning.
2. Regnskab.
3. Lånesager.
4. Fastsættelse af kontingent for 1973/74.
5. Valg til bestyrelsen.
6. Valg til revisor.
7. Eventuelt.

Kl. 18.00: JUBILAR- og ÅRSFEST på Katedralskolen, Holbækvej.

Der serveres farseret kalkun, ostepanretning, frugtsalat, kaffe og kransekage.

Kuvertpris incl. 1/2 fl. rødvin: 60 kr., der opkræves ved middagen.

Derefter dans, indledt med polonaise.

Kun adgang for medlemmer. Sæt klassekammerater stævne.

Påklædning: Smoking eller mørkt tøj.

Tilmelding senest 29. oktober til assurandørfirmaet Henry Carstensens kontor, Algade 19, Roskilde, mellem kl. 9 og 16.30 alle hverdage undt. lørdag på tlf. (03) 35 33 33.

Til ballet, der begynder kl. ca. 21, er der gratis adgang for alle medlemmer.

NB. Medlemmer blandt jubilarene, der har modtaget særlig indbydelse, bedes af hensyn til bordplanen tilmelde sig på det fremsendte kort.

Betal venligst kontingentet for 1973/74 straks på vedlagte indbetalingskort. (Se andetsteds i bladet).

Med venlig hilsen
BESTYRELSEN

Nye aktiviteter - sammenkomst - udflugt

Det viste sig jo i sidste sæson, at der var interesse for de nye aktiviteter, som var tilrettelagt med besøg på Risø og på Ledreborg/Lejre.

Når nu aktivitetsudvalget har taget hul på godteposen, vil det efter de indhøstede erfaringer være ganske naturligt at fortsætte.

Hvad skal vi da foretage os i 1973-74?

★

Onsdag den 28. november 1973

På denne dag kl. 19.30 indbydes til en sammenkomst på Roskilde Bibliotek (Dr. Margrethesvej 14).

Bibliotekar *Lotte Fang* og arkitekt *Mogens Suhr Andersen* har lovet at causere over emnet: *Det gamle og det nye Roskilde*.

Det er så meningen, at man efter causerierne kan tilbringe en times tid i hyggeligt samvær. For dem, der ønsker at deltage i serveringen af et par håndmadder, øl eller vand, vil det af hensyn til arrangementet være nødvendigt at tilmelde deres deltagelse.

Det gøres let og smertefrit ved at tage telefonen og ringe til: (03) 35 35 76 (senest mandag den 26. november).

(Men det gælder altså kun dem, der ønsker at deltage i serveringen).

En lørdag eller søndag i slutningen af maj eller begyndelsen af juni 1974

Vikingskibshallen har mange af vore medlemmer muligvis set på et eller andet tidspunkt efter dens åbning.

Men under arbejdet med restaurering af de fundne skibe ændres hallens udseende og indhold fra måned til måned.

Roskildenser-Samfundet vil også forsøge at få en historisk sagkyndig til at udbygge det, vi ser, med synspunkter derom.

Efter at have beset hallen vil det være muligt at spise frokost sammen i cafeteriet.

Tanken er da bagefter at følges til havnen, der jo kun ligger få stenkast fra hallen, og gå ombord i veterandamperen »Skjelskør«. (Vi håber, at den også findes på fjorden næste sommer).

På denne kan der så foretages en sejlads, fra hvilken man vender tilbage henad kl. 15.30.

Mødetiden? – Formentlig kl. 10.30.

Om dette program vil der imidlertid blive udsendt nærmere meddelelse til alle Roskildenser-Samfundets medlemmer, hvori tilmeldingsregler da også vil blive angivet. Dette skal nok ske i god tid før arrangementet.

★

Til begge arrangementerne kan man medtage ægtefælle, børn eller andre tilknyttede personer, som kunne forventes at have interesse i det, der skal foregå.

Roskilde — og fremtiden

*En by kan ikke »leve af«
bare at være gammel.*

Blader man gennem de mange årgange af ROARS KILDE, vil man konstatere, at skildringen af Roskilde bygger på en uendelig række af enkeltheder om, hvordan byen var.

Skribenterne samler sig med forkærlighed om den by, som netop de har kendt, og det breder sig som en almindelig læseropfattelse, at sådan må Roskilde altså stadig være.

Har man så mere eller mindre tilfældigt et ærinde til byen, vil man til sin store overraskelse opdage, at der er sket et og andet i mellemtiden.

Roskilde idag er en helt anden by end Roskilde for blot 10 år siden.

Både dens udseende og dens rytme er i dag en ganske anden.

Mange vil måske skuffes derved, men når man så for alvor prøver at finde ud af, hvori forandringerne består, vil man opdage, at det sikkert har været til mere gavn end skade, at der marcheres videre.

Tager vi f.eks. hovedgaden, har det forskønnet den i høj grad at blive nogle rædsler fra århundredskiftet kvit.

Selv om man ikke skal råbe hurra for den almindelige tendens til opretning af parkeringspladser i bymidten, har dog et stort slumpræget område måttet forsvinde og har efterladt store, rummelige vidder til parkering mellem hovedgaden og Jernbanegade. Måtte det så kunne føre med sig, at Stændertorvet blev frilagt, så at udsigten til domkirken blev befriet for de farvestrålende orgier i billak.

I denne årgang af ROARS KILDE vil vi beskæftige os med det moderne Roskilde, med fremtidens Roskilde.

Vi håber, at Roskildenser-Samfundets mange medlemmer vil glæde sig over at stifte bekendtskab med denne herlige by og dens prægtige mennesker.

Vi har formået en række af de folk, der »tegner« den nye by, at fortælle os om, hvad der er sket — og ikke mindre om, hvad der gerne skal ske i de kommende år.

Roskildes videre udvikling

*Som noget helt naturligt må det være Roskildes borgmester, der indleder disse indlæg om Roskilde og fremtiden.
Følgende betragtninger om Roskildes videre udvikling har vi modtaget fra borgmester Arthur Jacobsen.*

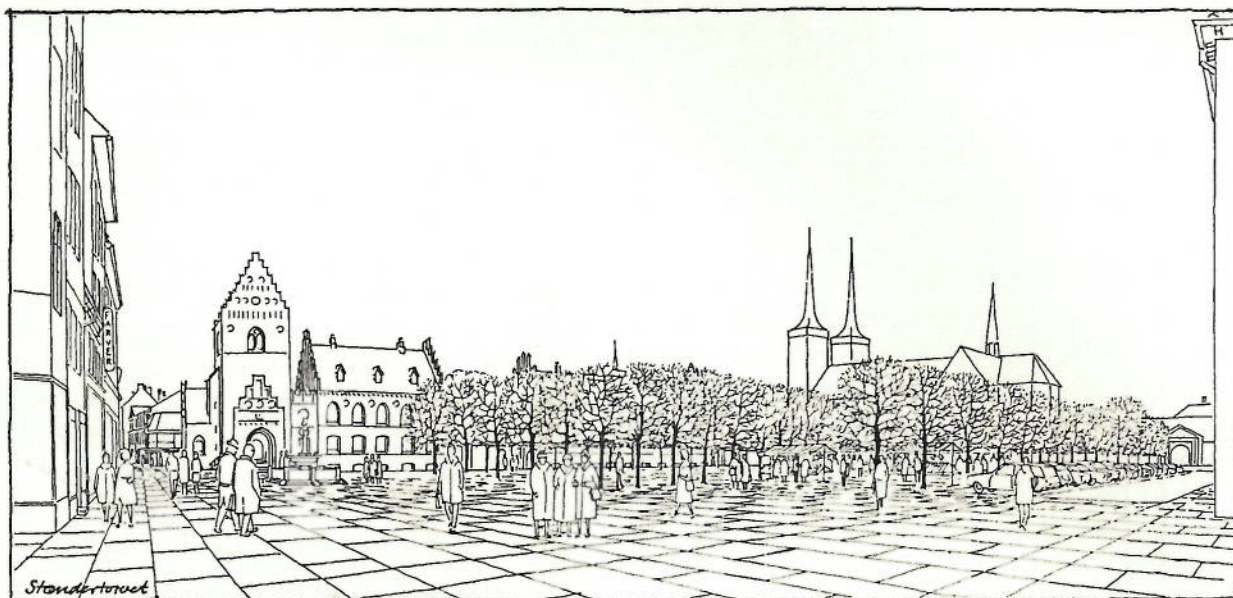
Roskildes dispositionsplan af 1967 tog højde for, at Roskilde ville være fuldt udbygget i løbet af ca. de 15 år, planen gælder.

Der blev efter planen udlagt areal til ca. 20.600 boliger, og der skulle således bygges 7.800 boliger mere, og dette ville give en årlig gennemsnitlig byggeaktivitet på ca. 550 boliger. Men siden hoveddispositionsplanen blev vedtaget af byrådet og indsendt til boligministeriet er der truffet flere dispositioner, som vil få afgørende indflydelse på Roskildeområdet.

Dette gælder beslutningen om Roskilde lufthavn ved lov i 1970, der dermed blev egnsplanlæggernes nyeste problembar.

Dette anlæg, der nu står foran start, er første del i et udbygningsprogram, der udover en centrallufthavn på Saltholm omfatter en lufthavn Vest (Roskilde), en lufthavn Nord (syd for Arresø) og en bedre sekundær lufthavn (måske Værløse), der kan aflaste centrallufthavnen for såkaldt »generel aviation«, d.v.s. sports- og skoleflyvning med småfly, taxifyvning og forretningflyvning m.v. samt nogen indenrigs-luffart med de små maskiner.

Lufthavnens beliggenhed i Roskilde kommune vil alt efter fortolkningen af støjberegningerne få konsekvenser for Roskildes dispositionsplan. Samme år blev loven om et universitetscenter

i Roskilde vedtaget af Folketinget, og dermed fik Roskilde en af de største udfordringer, byen og dens styre vel overhovedet har mødt i sin lange historie.

Undervisningen begyndte i efteråret 1972, og på baggrund af byens planlægning, der er baseret på den hidtidige overordnede planlægning, og hvor man i 1967 ikke havde taget hensyn til et universitets placering, hverken i egnsplanen eller 1. etapeplanen, må det hilses med tilfredshed, at det byplanmæssigt har været muligt at følge universitetsudbygningen op.

Investeringsloft og lånerammer er alvorlige forhindringer for udviklingen af de faciliteter, som Roskilde gerne vil skabe så hurtigt som muligt i tilknytning til universitetet. Byrådet er enig om, at by og universitetscenter i videst muligt omfang skal søges integreret i hinanden.

Med dispositionsplanen, der er udarbejdet af arkitektfirmaet H. H. Skaarup og J. M. Jespersen i samarbejde med Roskildes tekniske forvaltning, har man taget sig den frihed at planlægge også for de daværende omegnskommuner, Svogerslev, Himmelev, Vindinge og Vor Frue, der alle kom med i Roskilde storkommune 1. april 1970. Disse kommuner havde i 1967 udarbejdet deres egne dispositionsplaner, således at med visse ændringer kunne Roskildes plan sammenkædes med disse.

Efter 1970 er der af Egnplanrådet blevet frem-

lagt til offentlig debat Regionplanskitsen for Hovedstadsområdet, indbefattet Frederiksborg og Roskilde amter, med henblik på udarbejdelsen af en endelig regionplan.

Udover disse forhold har endvidere vedtagelsen af lov om by- og landzone indvirkning på kravene til dispositionsplanlægningen.

Skal man på baggrund af de store lovbestemte opgaver, egnsplanrådets skitser m.v. anskue Roskildes fremtidige udvikling i hovedtrækkene, må det blive:

Området syd for Roskilde med Vor Frue og Vindinge vil fortrinsvis blive udlagt til rekreativt og afgrænset industrielt område.

Hovedvæksten i Roskildeområdet må formodes at ske i nordøstlig retning, hvor universitetet vil være et væsentligt tyngdepunkt for udviklingen, samt en mere begrænset udvikling i Svogerslevområdet, hvor det vil være værdifuldt at bevare så mange af områdets grønne bælter som muligt.

Centerplanen for bymidten må også revideres, og en vis afdæmpning af de fremtidsmuligheder, der er indeholdt i denne plan, vil sikkert ske, dels i forbindelse med kommunens forringede økonomiske investeringsmuligheder, samt ændret kommunal udbygning visse steder i hovedgaden og nu nærmere muligheder for opbygningen af et aflastningscenter i universitetsområdet på baggrund af den forventede byvækst og egnsplanudviklingen iøvrigt.

Idrættens udviklingsmuligheder i Roskilde

Hvem har fingeren sikrer på pulsen af idrætslivet end en sportsjournalist?

Vi har bedt journalist Gerhard Dall, Roskilde Tidende, fortælle lidt om idrættens udviklingsmuligheder.

Hvordan kan det dog være, at en by med 50.000 indbyggere ikke engang har et fodboldhold i en af divisionerne?

Kan du huske, da håndboldspillerne var i 1. division?

Bemærkninger som disse er typiske for den idrætsinteresserede roskildenser. Hvis det gælder de to store idrætsgrene, fodbold og håndbold, må man ty til minderne, når talen er om de lokale klubbers topresultater.

Inden for mange af de mindre idrætsgrene har Roskildes idrætsfolk opnået fremragende resultater i de seneste år, men de to nævnte publikumstrækplastre halter noget bagefter.

Årsagerne kan være mange, og gisningerne har været endnu flere. Men først og fremmest må man konstatere, at andre byers fodbold- og håndboldspillere har været bedre end Roskildes, da det gjaldt.

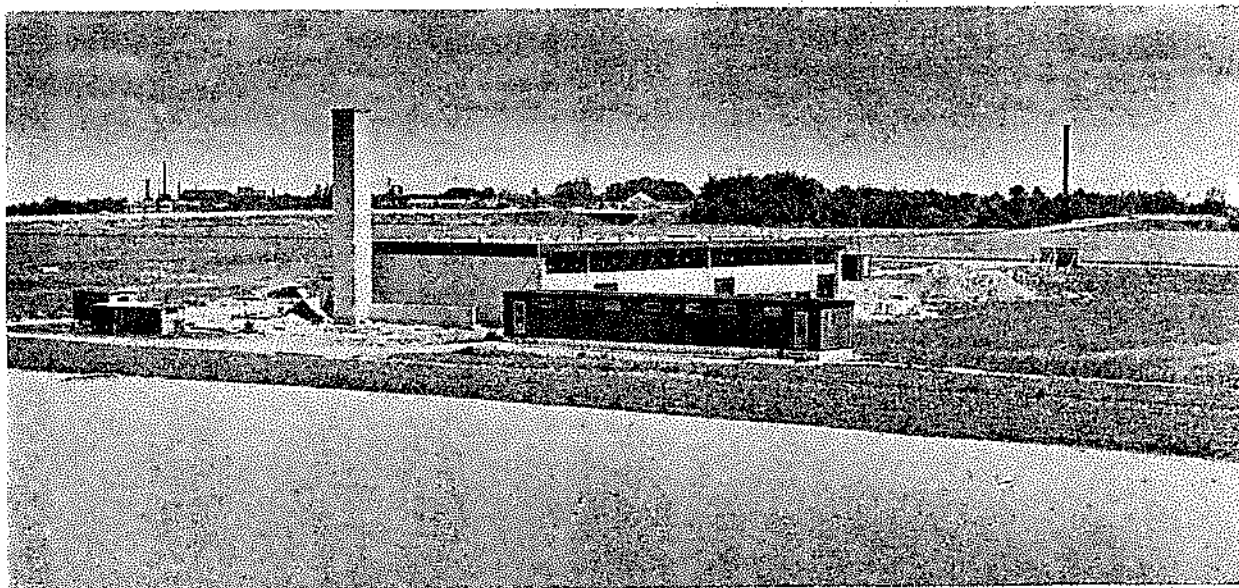
Om det bliver anderledes i fremtiden, er umuligt at forudsige, men det er i hvert fald en kendsgerning, at der i Roskildes idrætsforeninger findes masser af talentfuld ungdom, som

nu får endnu bedre muligheder for at udfolde sig.

For på et for idrætten meget væsentligt område vil Roskilde i løbet af ganske få år være et godt stykke foran andre danske provinsbyer. I 1977 vil Roskilde Idrætscenter ved Darup, tre kilometer fra Roskildes centrum, være fuldt udbygget. Dette anlæg, hvoraf en del allerede er taget i brug, giver ideelle muligheder for al udendørs idræt. Det er derfor en meget væsentlig faktor i vurderingen af idrættens udviklingsmuligheder.

Arbejdet på det kommunale idrætscenter ved Darupvej startede den 2. oktober 1968. I 1977 vil man finde de bare marker afløst af et grønt rekreativt areal med et trivselsvenligt miljø. Roskilde Idrætscenter er beregnet for alle kommunens borgere, altså ikke blot idrætsungdommen, men også motionister.

Allerede i løbet af 1974 vil idrætscentret være udbygget til at omfatte 13 fodboldbaner og 16 håndboldbaner. Da den første del af centret blev taget i brug i 1972, var omklædningsfor-

holdene langt fra de bedste. Man rådede kun over en enkelt skurvogn med kneben plads. Men dette er nu helt ændret. Midt på sommeren indviedes den såkaldte bygning A, en omklædningsbygning på 1.340 kvadratmeter med plads til 350 personer.

I 1974 forventes bygning C med klubrum, møderum, administration og cafeteria at være færdig. Bygning B, den tredje og sidste bygning, er planlagt påbegyndt i januar 1974. Denne bygning, der først og fremmest er beregnet for motionister, vil indeholde omklædningsfaciliteter og kondirum.

Dette er de kortsigtede planer, men dermed er det ikke slut. Senere anlægges baner til atletik, hockey, basketball, volleyball, tennis og cricket. Endnu længere frem i tiden er der planer om en svømmehal og en skøjtehal.

Roskilde Idrætscenter er ikke det eneste sted, hvor der sker en udbygning. I Himmelev skal der anlægges nye baner, da to af de eksisterende skal afgives til vejbyggeri. Roskilde KFUM, der har trange forhold med kun to fodboldbaner på Hedegårdens skole, vil gerne have sit eget anlæg og har planer i den retning.

Men meningen med Roskilde Idrætscenter er, at det skal være for alle kommunens klubber. Derfor ligger det helt fast, at træningen på skolebanerne skal ophøre, efterhånden som der bliver plads til alle i idrætscentret. Man vil ikke have, at dette anlæg skal ligge tomt, samtidig med at de små skolebaner overbelastes.

Med fem haller byder Roskilde fortsat på gode forhold for den indendørs idræt. Der er dog planer om endnu en hal, som skal ligge i Svogerslev. Den vil blive opført i forbindelse med en udvidelse af Lynghøjskolen.

I sommer indviede Bordtennisklubben af 1961 sine lokaler i det tidligere Kemps Garveri på Kamstrupsti. Her har klubbens medlemmer selv udført størstedelen af arbejdet. Garveriets tomme og triste lokaler er omdannet til et bordtenniscenter i topklasse. Det er klubben selv, der har taget initiativet til dette projekt, som man nu kan se tilbage på med tilfredshed.

I det hele taget er det en voldsom iderigdom og virkelyst, der har præget BTK 61 i de 12 år, klubben har eksisteret. Den er nu landets største bordtennisklub, hvilket først og fremmest skyldes en række meget dygtige ledere. Derfor kan det forudsiges med stor sikkerhed, at bordtennispillerne bliver nogle af de Roskildeidrætsfolk, man kommer til at høre mest til fremover.

I al idræt gælder det, at lederne har stor indflydelse på deres klubs resultater. Det er lederne, der skal lægge grobunden til det miljø, hvori idrætsfolkene kan trives og blomstre. De seneste års tendens har vist, at det kan blive vanskeligt for idrætsforeningerne fortsat at kunne skaffe det fornødne antal frivillige ledere.

De fleste udfører deres gerning for idrætten uden at få en krone for det. Men hvor længe kan det fortsætte på den måde? Idrætsledere bør aflønnes på samme måde som de ansatte i ungdoms- og fritidsklubber, mener mange.

Det helt omvendte synspunkt har også været fremme. Det lyder: Om fire-fem år har folk så megen fritid, at de ikke kan få tiden til at gå. Så får vi masser af frivillige idrætsledere.

Men hvordan er idrættens placering i samfundet om fire-fem år? Det er umuligt at forudsige, da idrætten i øjeblikket er inde i en brydningsperiode. Interessen for at deltage i konkurrenceidræt svækkes, og resultatet er blevet øget tilgang til de motionsprægede idrætsgrene, f.eks. gymnastik. Det ses også i Roskilde, hvor gymnastikforeningen er byens største idrætsforening med ca. 1.500 medlemmer. Af disse deltager kun godt een procent i konkurrencer.

Men uanset hvilken drejning udviklingen inden for idræt tager i de kommende år, må man konstatere, at idrætsudøverne og motionisterne får gode forhold at dyrke deres interesser under. Man har lov at håbe, at Roskildes idrætsfaciliteter, specielt centret ved Darup, vil blive udnyttet til det yderste af både motionister og konkurrenceidrætsfolk.

Men om Roskilde også får et 1. divisionshold i fodbold, kan kun fremtiden vise.

Turistbyen Roskilde – nu og i fremtiden

Turistchef Jens Mørkegaard måtte for os blive den rette mand til at skrive om »turistbyen« Roskilde.

Roskilde er en gammel konge- og bispesæd og omtrent 300.000 besøgte Domkirken sidste år. Efter branden i 1968 er kirken nu færdigrestaureret indvendig og alle er enige om, at kirkerummet aldrig har været så smukt som nu med de nyistandsatte vægge og hvælvinger.

Roskilde er også en moderne by i rivende udvikling. Vi har nu passeret 51.000, og indbyggerantallet øges fortsat med omtrent 1000 hvert år. Den gamle ærværdige Katedralskole har uden tvivl dannet grundlag for, at Roskilde idag er en moderne uddannelses- og forskningsby. Vi kan blot i flæng nævne Slagteriernes Forskningsinstitut, Forsøgsanlægget Risø, vor nye Katedralskole og Universitets-centret.

Turistmæssigt set har Vikingskibshallen også betydet meget for byen i de senere år. Den moderne museumsbygning i glas og beton, som skal rumme fem vikingeskibe fra omkring år 1000, er opført direkte ved Roskilde Fjord.

Skibene, der regnes for det mest betydningsfulde fund fra vikingetiden, blev som bekendt i det 11. århundrede sænket i Roskilde Fjord ved Skuldelev for at spærre indsejlingen til Roskilde og dermed beskytte byen mod fjendtlige angreb.

Efter udgravningen af skibene i 1962 og den efterfølgende konservering er man nu igang med at rekonstruere skibene i den nye museumshal.

Idag er tre af skibene rekonstruerede, og publikum har således stadig lejlighed til at følge det interessante arbejde med opbygningen af de sidste to.

I Roskildes smukke omegn ved Lejre ligger også en af byens turistattraktioner: Oldtidsbyen, Historisk-arkæologisk Forsøgscenter, hvor man arbejder på at genskabe fortidens miljøer. På det 25 ha store område findes arbejdende værksteder og en række rekonstruerede bygninger. Her findes bl.a. en jernalderlandsby. Overalt i området har publikum lejlighed til at følge de spændende forsøg.

Vigen Campingplads, der sidste år blev besøgt af 100.000, er kendt som en af landets bedst indrettede og smukkeste beliggende pladser direkte ved Roskilde Fjord. Iøvrigt er en sejltur på fjorden en smuk oplevelse. Kysterne er meget afvekslende, og ingen andre steder præsenterer Domkirken sig så majestætisk som fra søsiden.

Fjorden med sine mange vige omgives af det smukke landskab med bøgeskove, frodige bakker og idylliske landsbyer. Om sommeren sejler bl.a. veterandampskibet »Skjelskør«.

Ganske vist ligger Roskilde kun en halv times kørsel fra København, men vi i Roskilde vil altid bevare bykernens præg af gammel købstad. Dette betyder, at man idag hvor vel mange af byens borgere ser frem til Algades og Skomagergades omdannelse til gågader, har alle muligheder for at skabe det helt rigtige bymiljø, hvor Stændertorvet vil kunne indgå som det samlende midtpunkt for de to gågader med sit brogede torveliv onsdag og lørdag, og som en dejlig oase, hvor både byens borgere og de mange turister kan hygge sig i smukke og historiske omgivelser.

Men samtidig er Roskilde kendt som en aktiv og driftig handelsby med en række af moderne og velassorterede forretninger langs det næsten 2 km lange hovedstrøg.

Denne kombination af hygge, historie og mo-

derne forretninger er et vældigt aktiv for Roskilde som turistby.

Skulle jeg udtale et ønske for Roskildes fremtid som turistby, må det være, at byen snarest får et kongreshotel.

Det er i og for sig ubegribeligt, at vi endnu ikke her i Roskilde har fået et stort og moderne hotel. Var hotelkapaciteten i byen større, ville Roskilde på grund af sin centrale beliggenhed kunne blive det naturlige sted for mange flere årsmøder og kongresser. Men dertil kommer at erfaringerne på turistbureauet viser, at en mængde rejsebureauer gerne ville indkvartere rejseselskaber her i byen. Sådanne arrangementer tilrettelægges som faste ture, der gentages med bestemte mellemrum sæsonen igennem, og arrangørerne forlanger naturligvis, at der er sikkerhed for at man kan disponere over det fornødne antal værelser. Kunne man det, ville man kunne få mange flere rejseselskaber her til byen.

Et nyt stort hotel ville også være en fordel for de eksisterende hoteller og restauranter. Det har mange eksempler fra andre byer vist. Den tid er vel heller ikke fjern, hvor mange af byens gæster kommer direkte til vor nye lufthavn.

Til slut vil jeg gerne nævne, at Roskilde Turistbureau i foråret 1973 af Samvirkende Østdanske Turistforeninger blev udpeget til at koordinere markedsføringen af turistarbejdet indenfor sammenslutningens område.

Vi i Roskilde ved, at det er en stor opgave vi her går ind til, men i turistkredse bliver man mere og mere klar over, at Sjælland, Møn og Lolland-Falster bør »sælges« som en enhed, og vi venter os meget af denne ordning som skulle kunne bevirke, at turistarbejdet her på Sjælland kan blive endnu mere frugtbart – til glæde for hele området og for dets borgere, hvad enten de er erhvervsdrivende eller på anden måde får del i den valuta turiststrømmen fører til landet.

Den litterære interesse ...

Roskildes forhold til litteraturen før i tiden og de aktiviteter, som et fremsynet bibliotek må tage op i den kommende tid, behandles her af stadsbibliotekar, cand. mag. Oluf Abitz.

Allerede i sine gymnasieår havde forfatteren et særligt arbejdsforhold til byens bibliotek. Hans tanker fra dengang om byens kulturcentrum har han fået lov til selv at virkeliggøre.

Hvor den litterære interesse samler sig – forhåbentlig også i fremtiden

Vi har i Roskilde rige kulturelle traditioner, der går lige så langt tilbage i tiden, som vi kan følge landets historie, og det er derfor naturligt, biblioteket prøver at leve op til disse traditioner i overensstemmelse med de mål, nutiden stiller os.

Byen og dens historie har gennem tiderne inspireret digtere og forfattere, der har levet her og hentet motiver herfra siden de ældste tider. Mens Helge hos Oehlenschläger sikrer riget i kampen på havet, er Roar, byens grundlægger, skildret som en fredens mand, »som dyrker kunst, som tænker, hvor det gjelder, som bygger atter op, hvad kampen fælder«. Ingemann lader dele af Valdemar Sejr foregå i Roskildes konge- og kirkeby, H. C. Andersen henlægger sit skuespil »En nat i Roskilde« hertil og hvis traditionen, som stammer fra litteraten Rasmus Borch af den kendte Roskilde købmandsslægt – taler sandt, har selveste Holberg haft sin gang i hans morfars amtsforvalter Fugls hjem, har her spillet på sin viola di gamba med husets frue, og efter hendes udsagn skal Holberg have fået ideen til Den politiske Kandestøber ved en samtale med byens borgere i værtshuset Hamburger Herberg, det senere Gammel Postgaard i Skomagergade.

Da Stiftsbiblioteket, som nu huses i bibliotekets bygning, i 1811 var blevet opstillet i domkirkens riddersal, oplæste Grundtvig sine historiske »Roskilde Riim« ved et landemøde, efter hvad der fortælles under den samlede gejstligheds tiltagende søvnighed, mens biskop Münster utålmodigt gik rundt og bladede i bibliotekets bøger. Da Grundtvig på sin poetiske vandring kom til »Kirkesvalen, hvor han så lys, tog mod til sig og trådte ind og til sin forundring seer biskopper og ridderkors på præstekjoler og alle bispers portraiter på væggen« og så råbte overlydt: »sidder vel, I bisper alle! fra Palladius til Balle«, tabte biskoppen bogen af sin hånd, alle provsterne vågnede, og dersom provst

Hammer havde haft hår, havde de rejst sig af skræk over hans stirrende øjne«.

Det var til Roskildes rektorbolig i Liebes Gaard, at Poul Martin Møller vandrede til fods den lange vej fra København og tilbage igen blot for at få et glimt af sin elskede at se, og Holger Drachmann, der boede et års tid på Palæet, som det fremgår af Emmy Drachmanns erindringer, har skrevet en del af sine digte og skuespil her. Også størstedelen af Gustav Wieds forfatter-skab er blevet til her i byen, dels i den nuværende katolske præstegård Rodishøj og på Kastellet, og her mødtes Agnes Henningsen, Holger Drachmann og mange andre af den tids koryfæer. Fra de senere år træffer vi Tom Kristensen, Hans Kirk, Otto Gelsted og Harald Herdal, som en tid næsten daglig færdedes i biblioteket i Bredgade, når de havde rekreatet sig oppe på hotel Prinsen, og i det gamle bibliotek kom også Martin A. Hansen, når hans eget store bibliotek ikke længere slog til.

På Graabrødre Kirkegaard, hvor Gustav Wieds gravsted en tid årligt blomstersmykkedes af Gustav Wied-selskabets bestyrelse, inden man genoplivede Ædedolkenes Klub, ligger også C. E. F. Weyse begravet. Om hans nære tilknytning til byen får man et levende kulturhistorisk billede i Luise Fichs bog »Domprovsten i Roskilde«.

Weyse aflagde hyppige besøg i byen, spillede på domkirkens orgel og i hjemmet hos domprovsten. Hans grav på kirkegården er endnu snart 120 år efter hans død, der kun omtaltes i Roskildeaviserne med nogle få linjer, jævnlig prydet med friske blomster, som taknemlige ynderer af hans dejlige musik ærer hans minde med.

Det er naturligt, at vi med sådanne traditioner værner om vore litterære skatte, ikke blot dem, der knytter sig til byen, men til litteraturen i sin helhed. Men vi kan ikke leve på traditionerne alene, biblioteket må være en levende organisme, hvor befolkningen kan hente værdis-

fulde inspirationer og forståelse af vor egen tid, som den afspejles i litteraturen i alle dens aspekter, og det skal tillige tjene almene, praktiske formål ved at skaffe alle adgang til bøger og oplysning om vort dagligliv. Bogens plads i det moderne samfund er trods radio, fjernsyn og tilværelsens øvrige tillokkelser stadig grundvolden for hele vor kultur, for vor uddannelse og den enkeltes selvudvikling, og der stilles i dag større krav end nogensinde om adgang til bøger fra alle sider.

Et moderne bibliotek er imidlertid ikke blot et bogens hus. Mange andre kulturelle opgaver, der støtter bogen, foregår her i form af foredrag, udstillingsvirksomhed, filmforestillinger, musikarrangementer m.v. og hører med til billedet.

Nu er biblioteket på Dr. Margrethesvej 12 år gammelt, og dets virksomhed er mangedoblet siden da. Det må erkendes, at det med de nye opgaver, som siden dets opførelse er kommet til, har sprængt sine rammer og står over for

en absolut nødvendig udvidelse, hvor det moderne kulturlivs aktivitet kan finde udfoldelse.

Samtidig er byen vokset så stærkt, at vi også må tænke på en udbygning med filialer i de store byområder, som nu ligger fjernt fra hovedbiblioteket. Med tendensen til decentralisering af storkommunerne må man regne med, at byen vil få kvarterer, der foruden at deltage i større fælles kulturforanstaltninger også vil leve deres egen dagligdag, med adgang til bibliotek, udstillinger og arrangementer af forskellig art.

Biblioteket har derfor planer om såvel en udbygning af hovedbiblioteket som en etapevis oprettelse af afdelingsbiblioteker i de større befolkningsområder, planer som indgår i byens langtidsplanlægning.

Vi tror hermed at kunne tilfredsstille borgernes ønsker om, at Roskilde vil være en god by at leve i, med traditioner fra fortiden, men også med blik for det samfund, vi lever i.

Roskilde – den spillevende handelsby

Produktion og omsætning er forudsætninger for selv den mest »historiske« bys eksistens.

Formanden for Roskilde Handelsstandsforening, direktør P. H. Gilleberg, skriver her om den spillevende handelsby.

I embeds medfør kan man lejlighedsvis høre borgmester og turistchef bevæget tale om »Roskilde – den gamle domkirkeby – den gamle handelsby...«

Såvist som domkirken står der endnu, så er Roskilde også idag en handelsby. Det er den ikke alene til glæde for byens kunder, men også til gavn for byen som sådan, for handelen er et økonomisk aktiv for byen, og det kan roskildenserne kun være tilfredse med.

Endnu kan gamle roskildensere (af den rigtige slags, der har gået på Katedralskolen) fortælle om de gamle købmandsgårde med deres brogede aktivitet og maleriske liv. Men hvor Borchs Gård før lå i Algade 12, er der idag supermarked med et forsikringsselskab over sig og garneret med pengeinstitutter – og dermed er udviklingen illustreret.

Roskildes opland havde tidligere en afgørende betydning for handelen i byen. Oplandet har stadig væsentlig betydning, og variation af forretninger og det store antal tiltrækker også kunder fra nabobyerne. (Da jeg fortsat gerne

vil kunne komme i disse byer, nævner jeg ingen navne).

En kendsgerning er det imidlertid, at den gammeldags landbefolknings antal er stærkt reduceret. Det opvejes i nogen grad af tilflytningen til de små byer – der er så dejligt på landet, men navnlig Roskildes egen vækst tæller.

Roskildes opland strakte sig tidligere vidt omkring, men udviklingen »ved stranden« og mod København, bevirker at man bliver indkøbsmæssigt selvforsynende. Se blot de store centre ved Hundige og Ishøj og senere kommer Høje Tåstrup Centret. Man kan derfor sige, at Roskildes handel ikke mere er så extensiv, men har vundet ind ved intensiviteten.

Vi lever i en miljø-bevidst periode. Det er naturligt, for vækst medfører forandringer, og skønt man udvikler og forandrer med forbedring for øje, så sker det, at visse værdier går tabt for at andre kan opnås. Tiderne forandrer sig, og vi forandrer os ikke alle ens med dem.

Skomagergade var i miljø-ugen omdannet til gågade.

Roskilde forandrer sig også og handelen forandrer sig og tilpasser sig. Varehuse kommer til, supermarkeder og kædeforretninger er med i gadebilledet, og så er der den store række specialforretninger. Det er i sig selv et andet miljø end købmanden og den blandede handel. Men stadig har handelen i Roskilde sit provinspræg, der især viser sig ved en personlig kontakt mellem de handlende og kunderne så langt mulighederne rækker. Det er et væsentligt moment, der sammenholdt med det øgede antal forretninger og dermed det større vareudbud, bevirker at man idag handler i Roskilde – også hvor man før mente at måtte til København.

Det hyggelige provinspræg, den gode atmosfære, et godt miljø mærkes tydeligt når f.eks. den livlige lørdagshandel udfolder sig. 5-dages ugen er jo en realitet, undtagen for handelen, der får nogle ekstra travle timer.

Torvehandelen udfolder sig som gennem århundreder og fortovene kan være vanskelige at passere. Mange undrer sig over, at f.eks. ikke Skomagergade er blevet gjort til gågade. Blandt de undrende er de handlende.

Planen for centrums udvikling siger også, at Skomagergade (og senere Algade) skal være gågader, men planens realisering trækker stadig ud. Politikerne kalder planen for en ram-

meplan, og sådanne planer synes ikke at indebære forpligtelser. Det skal nok gøre rammeplaner politisk populære, men mindre populære hos de handlende, som tog alvorligt på planlægningen og i stor udstrækning har udbygget deres forretninger langs den kommende gågade.

Der har været ymtet noget om, at man skulle flytte handelen ud i et center i periferien. Man kan så spørge sig selv, hvad man så vil bruge byen til? Hvilket miljø tror man der vil blive i bymidten uden handelslivet. Handel er ikke blot den tekniske distribution af varer: Handel er også liv, aktivitet, kontakt. Handel er i høj grad miljøskabende.

Periferien har også sin udvikling. Her er det nærhedscentre med supermarkederne som den dominerende enhed, der imødekommer de daglige behov. Disse centre er givetvis et stort indkøbsmæssigt plus for majoriteten af periferiens beboere, men det må også erkendes, at det har medført lukningen af mange mindre, spredtliggende forretninger. Dette betyder større afstand til forretningerne, og det kan nok give nogle problemer f.eks. for vore ældre medborgere.

Der har været fokus på storcentre som de tidligere nævnte i Ishøj, Hundige, Høje Tåstrup, hvor man har de store indkapslede indkøbsarealer med klimaanlæg og optræden på

tribunen. Der vil dukke flere af disse op; vil det betyde at handelen i Roskilde udkonkurreres?

Personligt tror jeg ikke, at Roskilde-handelen behøver at føle sig truet – forudsat at den iøvrigt på alle måder er konkurrencedygtig og forudsat, at byens myndigheder giver borgerne de vilkår for at komme til byen og for at kunne være i byen som borgerne må have et naturligt krav på.

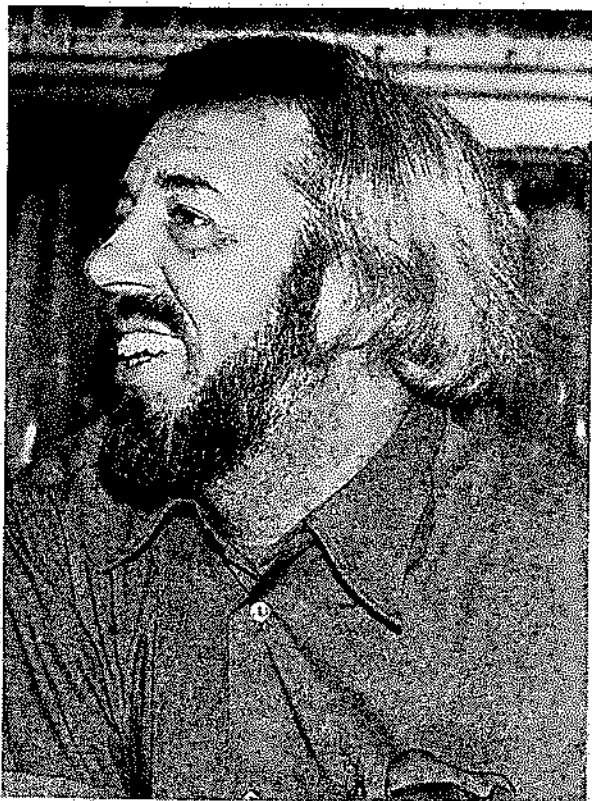
Jeg undervurderer ikke de store butikscentres plusser, men jeg finder heller ingen grund til at undervurdere en rigtig levende bys attraktive sider.

Jeg tror i skrivende stund (udtrykket har altid betaget mig), at såvel borgmester som turistchef i en overskuelig fremtid roligt kan stå frem, og med roskildensernes tilslutning, tale pænt om »Roskilde – domkirkebyen – den spillelevende handelsby«.

Musikliv i Roskilde

Musikbibliothekar Ludvig Danneskiold-Samsøe har fra sin plads i et af byens »kulturtempel« et godt udsyn til byens musikliv. Vi har bedt ham skrive lidt derom.

Trods den nære beliggenhed ved hovedstaden og dens rige tilbud af musik og teater er der et ganske afvekslende og levende musikalsk

miljø i Roskilde. Men da forudsætningerne og betingelserne (især de økonomiske) for et sådant miljø svinger en del, er det lidt vanskeligt at spå om udsigterne for de kommende år. I stedet skal her kort ridses op de mange elementer, der tilsammen udgør Roskildes musikmiljø, som det tegner sig for tiden.

I 1967 blev der taget initiativ til at genoplive musikforeningen, og Roskilde og Omegns Mu-

sikforening blev stiftet. Dens primære formål er at arrangere koncerter. Nogle forsøg på at formidle kontakt mellem amatørmusikere har ikke givet større resultater. Foruden ca. 4 koncerter om året med kammerensembler eller solister står Musikforeningen for det praktiske arrangement i forbindelse med de 2 årlige koncerter med Sjællands Symfoniorkester, som Roskilde kommune »abonnerer på«. Endelig støtter foreningen unge talenter, der vil give koncert i Roskilde.

På initiativ fra musikforeningerne i Hørsholm og Birkerød forsøgte det et par år at oparbejde et samarbejde mellem sjællandske musikforeninger med Roskilde som et slags sekretariat. Men det løb desværre ud i sandet efterhånden.

I fjor blev Musikforeningen af Universitetsforeningen opfordret til at arrangere et par koncerter i forbindelse med den såkaldte Miljøuge. Den ene koncert (med barokmusik) fandt sted i Det adelige Jomfruklosters pragtfulde riddersal og blev en så stor succes, at den måtte gentages. Det ville være dejligt, hvis der også fremover kunne arrangeres koncerter dér, selvom der højst er plads til 60 personer.

Som bekendt ligger der en domkirke i Roskilde, og dér befinder sig et virkelig dejligt orgel. Der er mange der synes man hører for lidt til det som koncertinstrument. Det bliver kun til højst 3-4 gange om året. Det er virkelig synd. Der er givetvis mange – ikke mindst også turister – som gerne ville høre det fine, gamle instrument. Burde der ikke arrangeres en række korte orgelkoncerter med forskellige danske og udenlandske orgelspillere i sommerhalvåret?

Den 1. september 1969 åbnede Roskilde Bibliotek en lille musikafdeling i et hjørne af udlånslokalet. Det blev omgående en stor succes og den er vokset lige siden. Musikbiblioteket har nu et årligt udlån af grammofonplader på ca. 55.000. Selvom også noder, musiklitteratur, musiktidsskrifter og -opslagsværker er samlet i samme rum, så er det jo pladerne, der er det store trækplaster. Derimod er lytteforholdene ikke så gode: der er kun 4 lyttepladser og kun to programmer at vælge imellem. Børnebiblioteket er noget bedre hjulpet med 16 lyttepladser, men også kun to programmer. Musikbiblioteket lider efterhånden stærkt under pladsmangelen.

Musikbiblioteket udgiver 5 gange om året en Musikkalender. Den bringer så vidt muligt udførligt program for koncerter og musikarrangementer i Roskilde i perioden indtil den næste musikkalender kommer. Den bringer meddelelse om studiekredse og musikkurser under aftenskoleloven. Der har f.eks. været studiekredse i alm. musikhistorie og i opera. Blandt kurserne er det navnlig guitarundervisningen, der præger billedet. – Roskilde har også en kommunal musikskole under ledelse af en musikkonsulent. Tilbudet gælder instrumentalundervisning af interesserede elever uden for skoletiden.

Musikkalenderen indeholder også en Musikalsk Vejviser med oplysninger om institutioner og foreninger i Roskilde med tilknytning til musik. Ved at studere den nærmere vil man bl.a. konstatere, at der findes hele 5 kor i Roskilde. Indtil for nylig var der endda 6, men Folkekoret har indstillet sin virksomhed – i hvert fald foreløbig. Herrekoret Vokalion er derimod begyndt igen efter en lille pause. Så er der Damekoret og Roskilde Motetkor – oprettet i fjor som Aftenhøjskolens kor. Kammerkoret og Risø-koret er de, der markerer sig stærkest i byens musikliv med to årlige store koncerter hver. Kammerkoret, der til efteråret fejrer 20 års jubilæum, har under domorganistens ledelse påtaget sig mange store opgaver. Risø-koret havde i foråret sin hidtil mest krævende opgave med en opførelse af 2. og 3. del af Händels Messias. Koret kan i 1974 fejre sit 10 års jubilæum.

Af Vejviseren fremgår det endvidere, at der findes 3 musikkorps i Roskilde: Hjemmeværnets, Musikforeningen »Vigen«, og – ikke mindst – Roskilde Borgervæbning, der trækker

op ved Børnehjælpsdagen og andre festlige lejligheder.

Så er der klubberne. Jazzklubben Birdland har ført en noget omskiftelig tilværelse. Efter nogen tids hensygnen blomstrede den op nogle få år for at forsvinde igen i fjor. Men den kommer måske igen. – Ude i lokalerne på Kemps Garveri har Club Paramount holdt til med beat- og folkemusik og jazz-, film-, dramatik- og hyggeaftener. Efter at have været lukket nogle måneder regner man med at åbne igen i løbet af maj efter endt ombygning og modernisering af lokalerne. – Den lokale gruppe Lirum Larum har stiftet en folkemusikforening med samme navn. De startede selv med irsk og skotsk folkemusik, men dyrker nu kun dansk folkemusik. De har mange gode kontakter og satser på arrangementer ca. 1 gang om måneden i kælderlokalet på Allehelgens skole. – Diskoteket Blow up forsvandt ved ombygningen af Schmidts Konditori. Til gengæld fik byen musik-værtshuset Kælderhalsen. Der er åbent de sidste 4 dage af ugen, torsdag-søndag. For det meste er der diskotek, men fredagen er som regel jazzaften med et dansk eller af og til også udenlandsk orkester. Flere lokale jazz- og beatgrupper har spillet der. F.eks. kan nævnes Savoy Jazz Gang og beatgruppen Dr. Dopo Jam. Sidstnævnte har lige fået udgivet en LP-plade.

Tilbage er vel snart kun at nævne de årlige parkkoncerter, underholdningen i Byparken hver tirsdag aften sommeren igennem. – Og så lader det til, at man vil gøre det til en tradition at lave en årlig Festival på den ny dyrskueplads. Det startede med Sound '71. I fjor Fantasy Festival og i år kommer så den 3. festival med beatmusik og lidt jazz og folkemusik, en skov af telte og tusinder og atter tusinder af unge fra hele landet, som mødes ikke blot for at høre musikken, men for at være sammen. Så sig ikke, at Roskilde ikke har et livligt og alsidigt musikliv!

★

Emner, vi ikke fik behandlet

Ingen får opfyldt *alle* sine ønsker. Det gjorde redaktionen af ROARS KILDE heller ikke.

Vi havde yderligere gerne ønsket nogle indlæg om f.eks. Universitetscentret og Kunstens kår i Roskilde. Desværre måtte de adspurgte melde fra på grund af travlhed.

Men det kan jo være, at vi ved en senere lejlighed kan høre lidt om disse forhold!

Tanker over studenterkørsel - før og nu...

Otto Kargaard (st. 1952) er forfatter til denne artikel.

Han husker, hvordan hans egen studenterkørsel foregik med en kusk, der lød det ildesvarslende navn »Den sidste rejse«, men det var nu, fordi han til daglig kørte rustvogn i »fuldt ornat«.

Kargaards hippologiske interesser kan føres tilbage til hans glade barndom på Møllegaarden i Veddelev.

Denne interesse manifesterer sig idag ved, at familien har et vigtigt firbenet medlem, en prægtig fuldblodshest, »Djingo«, som immervæk får lov at vise, hvad han duer til på en springbane.

At forfatteren er farmaceut og afdelingsleder til hverdag tilføjes for god ordens skyld.

Qua mine hippologiske fritidsinteresser, har jeg 2 år i træk haft den ære, glæde og fornøjelse »at køre for studenter«.

Det hele var startet på et tidligt tidspunkt, i et muntert lag, hvor jeg havde slået ud med hånden og flot lovet, at den klarede jeg. Da tidspunktet nærmede sig, var den person, til hvem jeg havde afgivet mit løfte, ikke mere af denne

verden, så nu hang jeg ekstra på den. Mon der er nogen, der tænker på, hvor besværligt det er, at stable en vogn, med tospand, på benene i dag? Det synes at være så kort tid siden, at hestekøretøjerne rullede på vore veje, men i den almindelige mekaniseringsiver, har man skyndt sig at hive alt ud, hvad der havde med heste at gøre.

Men O.K., jeg havde 2 stk. nordbagger til disposition, som var nogenlunde kørevante, og resten blev skrabet sammen under skrig og skral, således at jeg efter en enkelt generalprøve kunne drage afsted, da dagen oprandt. – Oh, hvilken herlig fornemmelse igen at holde et par køreliner og en krumsnorspisk i hånden! Ekvipagen var måske nok ikke så flot som »Den sidste rejses«, med charabanc'en, forspændt de to sorte oldenborgere, oprindelig tiltænkt de kongelige stalde. Jo, jo, de to kendte hvert et kryds i Roskilde, og var fuldbefarne i vigepligtsreglerne, ifølge samme kusk, som kørte for os, da vi »sprang ud«, havde dette ofte været en uomtvistelig fordel i sammes guldalder, som skovturskusk under krigen!

Nå, men tilbage til det aktuelle, katedralskolen blev nået, og efter en del lamenteren fandt man frem til, hvem det var, der skulle køre med undertegnede. Off we go! men hvad var det? De kunne jo ikke synge, de unge mennesker. Man prøvede lidt famlende på »klassikerne«, men endte hver gang i børne- og julesange. – Herrejemi, – kusk sendte en venlig tanke til Haahr og de muntre timer med gymnasiesangkorset, og forsøgte spagfærdigt med »Gaudeamus« m.fl., men desværre – no response, bortset fra en vis undren fra publikum. Men ellers gik det udmærket. Selvom de to »gule« for vognen var velforsynede i deres muleposer, forhindrede det ikke dem i at slå den tallerken mad, som jeg af en velmenende mor var forsynet med, – ud af hånden på mig, da jeg indtog den i de firbenedes selskab.

De unge mennesker var ialt en 6-7 steder, og følte sig gevaldigt echaufferede af de forskellige, lette punche. – Oh boy, – vi var 23 steder – til port og kransekage – jeg mindes, at... og undertegnede hos ... , – nej, lad mig nu ikke nævne navne – som var sidste station, – som generalnævnere for selskabet, – om det var m.h.t. konsum eller tolerans, vil jeg lade samtiden dømme, – blev synede og erklærede på toppen, – og så havde vi endda en lang nat foran os, smørrebrød m.m. i »Byparken«, – efter at vi to passagerer på bukken havde taget afsked med »Rejsen« over en enkelt »Guld'er«, – bagefter i sluttet trop ned og vække Whitta, som dugfrisk sprang ud af sengen og begyndte at lette blikket. – På hjemturen, – forholdsvis tyst – vi havde råbt for tit »R.K.S.-hurra« til for mange lygtepæle, –

optræk til et lille raskt håndgemæng med gæster på »Kronprinsen«, som var ude at se, om luften havde godt af dem. Det følgende år, et typisk nysprogligt hold, overvejende piger og et par enkelte, let forkuede hankønsvæsener.

Man måtte ved ankomsten til skolen med skam konstatere, at det var gået endnu mere tilbage for de hestetrukne, – traktorer med anhængere, bus, og de andre hestevogne var bemandede med to mand – ak ja.

Forlods bekendtskab med et par af deltagerne gjorde, at vi havde nogle gevaldigt fornøjelige timer, om det så var religionslærerinden, gav hun en øll Da de »to gule« imidlertid ikke i den mellemliggende tid havde opnået en rutine, der modsvarede den hos de tidligere omtalte to sorte, måtte kusk, for ikke at støde an mod den overstrømmende omsorg, der de forskellige steder blev udvist for hans velbefindende, – diskret samle til huse, – hestene kendte jo ikke vejen – der lå fire uåbnede pils i vognens bund, da vi kom hjem.

Oh kusk i sin tid, der blev sørget for dig af værtsfolkene, hvor vi kom frem, og da vi to på bukken hurtigt fandt ud af, at du var »en af vore«, sørgede vi også for dig, først i skøn forening, men siden gik der kludder i regnskabet, – men du stod distancen. Dit smil blev blot lidt lunere, og karakteren af dine historier, lidt mere avanceret.

Ak ja, det har været en virkelig morsom oplevelse, specielt velnok også fordi én også havde prøvet det fra den anden side; og havde materiel og tid fortsat været disponibel, havde jeg gerne fortsat.

Otto Kargaard.

Alle henvendelser til Roskildenser-Samfundet sendes til sekretæren:

Inge Winther

Skomagergade 3, 4000 Roskilde

Tlf. (03) 35 65 02

Postgiro 7150

Husk at oplyse adresseforandring.

Gymnasieklubben HROAR i '27 og '72

Dobbeltinterview om før og nu ...

To af redaktionsudvalgets medlemmer, Vagn Larsen og Ernst Willumsen, fandt hurtigt ud af, at de begge i en periode har siddet som formand i gymnasieklubben HROAR – blot med en tidsafstand af 45 år.

De blev enige om at interviewe hinanden.

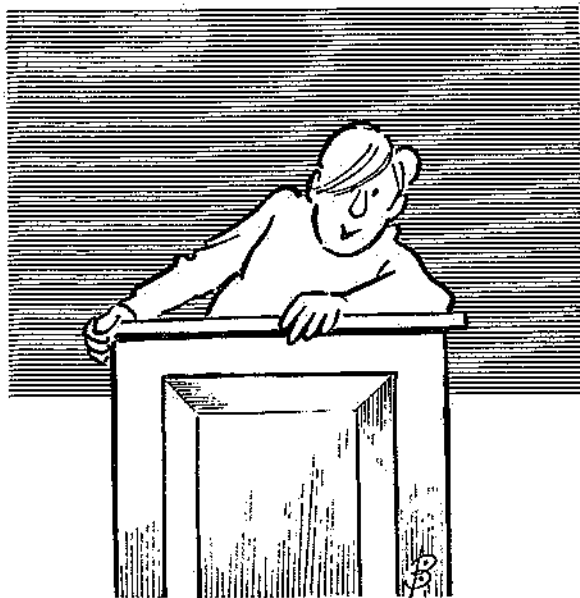
1927

– Hvordan var egentlig reglerne for at blive medlem dengang? – spørger Vagn Larsen.

– Det var kun 2. og 3. g, der kunne blive medlemmer, selv om man kaldte det en gymnasieklub. Men der var ganske god mening heri, fordi man derved hindrede straks at sætte et skel mellem 1. g'erne og deres nylige klassekammerater, realisterne.

– Hvad var det vigtigste i klubbens arbejde?

– Diskussionerne og det årlige »sold«. Diskussionsmøderne foregik lørdag aften fra kl. 19 til 21 i et af klasselokalerne, – soldet var henlagt til en af de sidste lørdage før jul.

– Hvad diskuterede I?

– Du må hellere spørge, hvad vi ikke diskuterede. Vi kastede os med dødsforagt over emner af næsten enhver art. Der var politiske, etiske, litterære og kunstneriske emner. Selvfølgelig var kundskaberne oftest stærkt begrænsede, men det gjaldt jo alle de tilstedeværende, – så det gjorde såmænd ikke så meget.

– Var nu alle aktive?

– Mødeprocenten var som regel vældig god, – men man havde jo heller ikke så mange andre forlystelser dengang. Radioen var netop ved at blive hvermandseje, musik- og teaterliv var sparsomt, de to biografer – og den på »Bjergget« – spillede måske ikke noget særligt særværdigt. Men hvis du mener, om mange deltog i diskussionerne, må jeg svare, at det vel nok kun var en lille gruppe, mens alle de øvrige i møderne så et påskud til at samles lørdag aften. De betragtede nok snarere diskussionerne som en slags gladiatorampe.

– Og hvad så med soldet?

– Ærligt talt, – det havde ikke meget at gøre med det, vi i dag forbinder med ordet »sold«. Det var såmænd en relativt stilfærdig affære, hvor forskellen fra de ugentlige møder nærmest måtte søges i, at der var servering og en højst begrænset udskænkning af vin og senere punch.

– Og underholdningen?

– Jo, på hvert møde blev det aktuelle nummer af PALLAS læst op, – men når man så nærmede sig sæsonens slutning, blev der nedsat en komité, der skulle udvælge årets bedste godbidder til en ekstrakt, som lød det ikke ukendte navn HROARS KILDE. Ofte sørgede man dog for et par ekstra indlæg. Og dette læstes op ved soldet.

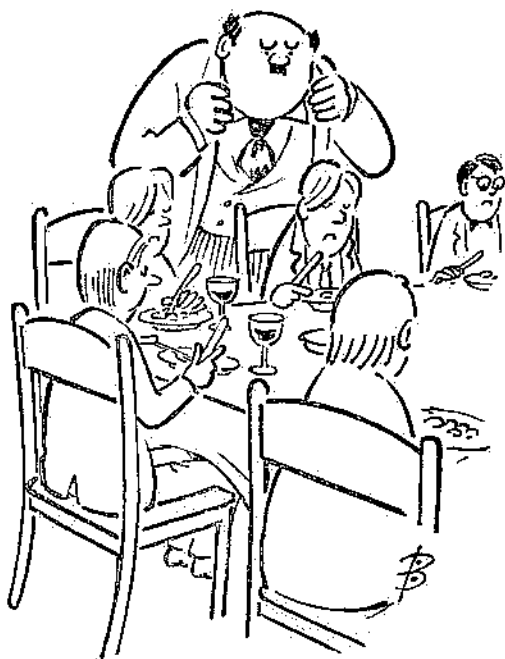
– Blandede skolens ledelse sig i klubbens forehavender?

– Blandede og blandede... forholdene var jo så helt anderledes dengang. Selv om vi muligvis ikke så det sådan, ville man sikkert idag kalde ånden autoritær. Rektor aflagde en visit ved soldet hen på aftenen, – man fortsatte lige til midnat. Hvis jeg skal slutte ud fra, hvad jeg har læst og erfaret om solderne omkring århundredskiftet og dem fra dagen idag, var vore vel nok de mest »tamme« af dem alle. Vi følte det bare slet ikke sådan.

– Hvis du skal sige, hvad du fik ud af din deltagelse i HROAR, hvad var så det væsentligste?

– Det kan gøres meget kort: en udbygning af kammeratskabet med den videst mulige kreds,

– nemlig klassen foran og den bag efter os, en oplæring i demokratiske arbejdsformer ved klubbens valghandlinger.

– Efter hvilke principper fandt valgene da sted?

– Efter rent politiske linier, – men dog ligesom i kommunalpolitik med et øje til de personlige egenskaber hos »kandidaterne«.

– Bragte dit formandskab dig på noget tidspunkt i uoverensstemmelse med skolens ledelse?

– Ja, ved en enkelt lejlighed, endda ganske alvorligt, – det drejede sig om et nationalpolitisk spørgsmål i forbindelse med tysk jordopkøb i Sønderjylland. Men det er en lang historie, som næppe hører hjemme her.

– Hvordan tror du, at et møde mellem de tilbageblevne fra den tid ville forme sig i dag?

– Rædselsfuldt, simpelthen rædselsfuldt. Så det prøver vi ikke på!

★

1972

– Jeres optagelsesregler var vel noget anderledes? spørger Ernst Willumsen.

– Ja, de er mere liberale end de var for blot 5–6 år siden. Da vi begyndte i l. g. kunne realister ikke optages som medlemmer. Dette urimelige forhold fik vi hurtigt ændret, idet vi mente, at alle, der havde deres daglige gang på skolen, for så vidt også lærerne, havde adgang til at deltage i foreningens arrangementer. Da HF-afdelingen blev oprettet i 1971, var det naturligt, at også HF'erne kunne optages i foreningen. Iøvrigt kan man godt deltage i arrangementerne uden at være medlem, men

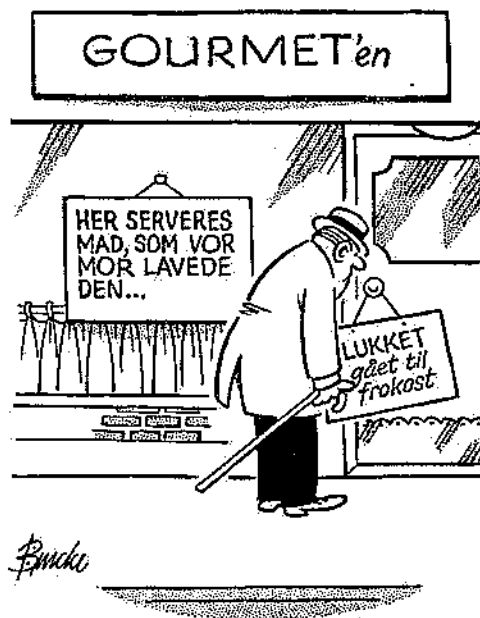
det er klart, at medlemmerne får en særlig rabat.

– Har det givet anledning til problemer at samle så vidt forskellige aldersgrupper?

– Ved tilrettelæggelsen af festerne måtte vi naturligvis tage hensyn til, at de yngste var 14–15 år og de ældste 21–22 år, men det er faktisk forløbet helt gnidningsfrit. Alle kan vel trods alt samles om en øl og lidt god musik uden hensyntagen til alderen.

– Så er det vel naturligt at spørge om, hvorledes I tilrettelagde festerne og måske navnlig julesoldet?

– Da vi overtog styrepinden i foråret 1970, var HROAR's fester præget af de noget uklare regler om salg af øl og gæstekortsalg. Sammen med rektor Tolderlund-Hansen fik vi indført rimelig ordening på begge områder, og den fungerer vist endnu til alles tilfredshed. Festerne blev afholdt med passende mellemrum eller når der var en speciell anledning dertil, f.eks. lige efter en terminsprøve. Julesoldet var altid topunktet på årets fester, og vi undgik normalt at have nogen arrangementer i hele november måned, således at folk virkelig var i humør til en ordentlig fest midt i december. Ligesom i de gode gamle dage blev der serveret stor julemiddag med rødvin etc. og bagefter var der naturligvis lancier. I 1971 deltog 448 feststemte RKS'ere i middagen!

– Lavede I ikke andet end fester?

– Nej, faktisk ikke, bortset fra et par andre småarrangementer af underholdningsmæssig karakter. Foredrag og diskussioner mente vi

ikke hørte hjemme i HROAR længere, dels fordi en del foredrag nu om dage er lagt i skoletiden, dels fordi vi vidste, at folk ikke gad tage helt ud på Holbækvej om aftenen for at høre et foredrag om atomfysik eller det gamle Grækenland. Vi koncentrerede os fuldstændigt om at lave nogle gode fester, og man kan vel hævde, at foreningens formålsparagraf, nemlig at forbedre og udbygge kammeratskabet eleverne indbyrdes og samtidig forbedre forholdet til lærerne, kom bedre til opfyldelse via fester end ved f.eks. en diskussion.

– *Hvordan var jeres forhold til de andre elevorganisationer på skolen?*

– Efterhånden var elevrådet, eller elevrodet som vi foretrak at kalde det, den eneste tilbageblevne organisation af større format, idet de forskellige politiske foreninger efterhånden lige så stille var forsvundet. Det skal indrømmes, at vort forhold til elevrådet ikke altid var lige godt, bl.a. fordi elevrådet en overgang ønskede at »nationalisere« HROAR, hvilket vi naturligvis var stærkt imod. De eneste argumenter man fremførte var, at HROAR's overskud ligeså godt kunne tilfalde elevrådet, og dermed ensidig politisk virksomhed. Alene dette kunne ikke lade sig gøre udfra vore love, hvorfor vi afviste enhver forhandling. Ved »urafstemningen« om spørgsmålet blev forslagsstillerne da også helt til grin.

– *Hvordan var så jeres forhold til rektor og lærerkollegiet?*

– Som helhed vældig godt. De år hvor vi gik på skolen var jo nok lidt af en brydningstid for skolen, navnlig hvad angår forholdet mellem lærere og elever. Vi var af og til uenige om forskellige ting, men måske navnlig om ølspørgsmålet. Næsten alle lærerne kunne indse det rimelige og fornuftige i ølsalg på skolen ved festerne, idet det så var til at kontrollere, men der var dog også nogle, som så rødt, når de så en grøn flaske. Vi nåede altid en løsning ad forhandlingens vej, fordi begge parter indså, at en »skyttegravskrig« kun ville skade én selv ligeså meget som modparten. Løvrigt blandede vi os konsekvent aldrig i nogen form for politisk polemik, medmindre det direkte var HROAR's interesser, det vedrørte. Dette var måske medvirkende årsag til, at vort forhold til de fleste elever og lærere altid var godt.

– *Har HROAR overlevet sig selv?*

– Nej, bestemt ikke. En forening vil før eller siden overleve sig selv, hvis den ikke følger

med tiden, men det synes vi selv, at den gjorde, da vi havde med den at gøre. Der er vel altid nogen, der synes, at man bør nedlægge foreningen, men jeg har aldrig endnu hørt ét eneste fornuftigt argument herfor. Det er fortrinsvis politiske ideologier, som ligger til grund for kritikken. HROAR er sågar ved flere lejligheder blevet beskyldt for at være et »privatkapitalistisk udbytteforetagende«, men sådan noget vatnisseskak kan man kun sige »nå« til. Snot for sig og skæg for sig! Som min gamle matematiklærer sagde: »Stik fingeren i jorden og lugt, hvor du er henne«.

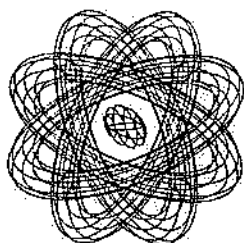
– *Hvad var det sjoveste ved at være formand?*

– Nogen enkelt episode kan jeg ikke pege på, men hvis jeg skal fremdrage noget specielt må det vel være julesoldet i 1971. Det var ganske simpelt ubeskriveligt skægt. Efter hver fest mødtes bestyrelsen, Døssing og lærerne, der havde ført opsyn, til en lille sammenkomst med øl, snaps og smørrebrød, hvilket også førte til mange uforglemmelige og morsomme timer. Også vor »afskedsfrokost« for Tolderlund-Hansen var noget man sent glemmer, men som du kan se er der episoder nok, som er alle pengene værd, hvorfor det er næsten umuligt at pille en ud som den morsomste. Under alle omstændigheder vil min tid i HROAR stå blandt de lyseste sider af min gymnasietid.

Tegneren Erik Bencke (r. 1928) har illustreret dobbeltinterviewet. Desuden bringer vi et par af hans internationalt kendte tegninger i den humoristiske genre.

De nye arrangementer blev succes...

I atomets verden...

På Risø i november

Det var en grå novemberdag, blæsten stod ind fra fjorden, da et lille hundrede af vore medlemmer og deres pårørende samledes ved hovedindgangen til Atomforsøgsstationen på Risø hin lørdag eftermiddag.

Man fordeltes hurtigt i tre busser, der til en begyndelse førte deltagerne til auditoriet.

Her bød vor formand, direktør *Peter Hartmann*, velkommen til denne helt specielle lejlighed inden for vort samfund.

Og i de næste tre kvarter forsøgte stud. polyt. *Bent Hall* at give deltagerne i udflugten et blot yderst elementært indtryk af, hvad Risø er og står for.

(Det er ved en sådan lejlighed, at man ydmygt må erkende de menneskelige åndsevners begrænsning. Men spændende var skam det, man forstod.)

Fra auditoriet begav man sig atter i busserne, men fulgte nu tre forskellige ruter.

Man besøgte den såkaldte »Reaktor 2«, hvor man blev sluset ind. Imponerende var det fra rundgangen mange meter oppe at se ned over selve reaktoren og vide bare en smule om, hvilke kræfter den rummede.

I »Helseafdelingen« hørte man om de sikkerhedsforanstaltninger, der tages for at beskytte personalet mod overdoser af bestråling, og man fulgte kurverne på en grafisk afbildning, der strakte sig langs en meget lang gang. Her kunne man få at vide, at når målingen af øget bestråling faldt ind med et højdepunkt omkring

åbningen af Risø, havde det intet som helst dermed at gøre, men det skyldtes stormagternes atomkapløb i luftrummet.

(På samme måde opsamlede den høje meteorologiske mast udenfor oplysninger om den mængde forurening, som findes i luften over Risø fra Ruhrdistriktets uddunstninger.)

»Landbrugsafdelingen« var en tavs begrundelse for de udgifter, som Risø-anlægget koster de danske statsborgere, – for her fik man at se, hvorledes bestrålingsforsøg har vist vejen til mutationer i vor planteavl. Man havde faktisk ikke så ondt af sig selv som skatteyder, da man gik derfra.

Studerende var vejvisere under besøget, og de gjorde deres job fortræffeligt.

Efter besøget samledes en lille trofast flok på Roskilde Katedralskole til en bid (medbragt eller ikke-medbragt) brød.

Det var ærgerligt, at denne kreds var så lille, for vi havde det faktisk rigtigt hyggeligt og fornøjeligt sammen. Deltagere, der ikke før havde besøgt den nye skole, fik nu lejlighed til at se, hvordan en gymnasieskole indrettes anno 1972. Arkitekt *Palle Jacobsen* påtog sig rundvisningen, og folk var (næsten) lige så glad for ham som for hans kone, boligarkitekt *Mie Jacobsen*, der stod for hele dagens arrangement sammen med aktivitetsudvalget. Det havde de sandelig ære af.

Alle tiders søndag — eller tre perler på en snor

Udflugten den 13. maj 1973

Ledreborg Slot

Det begyndte på slotspladsen.

Bil efter bil kom rullende fra Roskilde og andre af Sjællands egne mod Ledreborg, og de blev fra parkeringspladsen dirigeret direkte ind på slotspladsen, hvor de dog ikke fyldte meget.

Da klokken var omkring de elleve, der var berammet som mødetiden, kunne *Peter Hartmann* mønstre ca. 125 af Roskildenser-Samfundets medlemmer inkl. familie af alle størrelser — lige fra medbragt ægteviv (eller -mand) til flere på hinanden følgende børn af alle aldre.

Vor formand bød velkommen og rettede i sin velkomst en tak til lensgreve *Knud Holstein-Ledreborg*, der på så elskværdig måde havde givet de fremmødte en lejlighed, der kun times få: at se indenfor på Ledreborg Slot.

Lensgreven førte derpå i en kort tale deltagerne i udflugten gennem de 225 år, der er hengået, siden slottet blev opført — så nogenlunde i sin nuværende form.

Da deltagerantallet var så stort, blev det nødvendigt allerede her på slotspladsen af fortælle lidt om de lokaler, man ville vandre igennem, før man atter kunne samles allesammen — først i den store sal, senere i slottets kapel.

Og nu begyndte rundvandringen i slottet, der fortalte om tidens gang. Rummenes indretning, møbler og udsmykning førte beskuerens tanker gennem tiden.

I kapellet fortalte lensgreven om dets skæbne, — først som sognekirke for Lejre menighed, betjent af flere omegnspræster, der med brødnid satte sig imod ansættelsen af en speciel præst.

Da lensgrevens bedstefader blev katolik, måtte han ikke nedlægge kirken og omforme den til katolsk kapel, fordi dette var forbudt i kirkens fundats. Men da samme lensgreve senere »tilfældigvis« blev statsminister, kunne det udmærket lade sig gøre. Endnu læses der hver søndag messe i kirken.

Det mødtes med rimelig applaus, da *Peter Hartmann* til slut oplyste, at han på næste bestyrelsesmøde ville foreslå *Knud Holstein-Ledreborg* som livsvarigt medlem af Roskildenser-Samfundet.

Lejre Rådhus

Efter aktivitetsudvalgets oprindelige mening skulle frokosten have været nydt i Schweizerrestauranten i Herthadalen, — men da det uheldigvis var »Moders dag« den pågældende søndag, måtte beværtningen melde fra. Der var en vis sjællandsk tradition for, at talrige familiefædre fejrede husmoderen ved at spise frokost ude — netop der.

Som den aldrig rådvilde formand for aktivitetsudvalget fik *Mie Jacobsen* en lys idé.

For knap et år siden havde nemlig hendes mand (og vort medlem) arkitekt *Palle Jacobsen* med hende som »indvendig« partner, afleveret et funklende nyt rådhus til Lejre Kommune.

Var den ene tjeneste ikke den anden værd?

En forespørgsel åbnede dørene — selv på en søndag — til denne offentlige bygning, hvis kantine ganske vist ikke var i stand til at rumme mere end højst halvdelen af deltagerne i udflugten. Men så klarede man sig ved at dække i små vestibuler og brede gange.

Mirakuløst nok var alle bænkede før klokken 13 med hver sin frokostanretning og dertil hørende drikkevarer.

Forinden havde man dog gennem en forevisning af rådhuset fået et indtryk af, hvor godt sådan noget kan gøres i vor moderne tid.

Opgaven havde været en ligning med adskillige ubekendte. Blandt andet havde arkitekten

intet kunne få at vide om de organisatoriske krav, der ville stilles til administrationen efter den nye, kommende sociallovgivnings »eenstrengede« system. Altså havde han måttet bygge huset så fleksibelt, at næsten enhver løsning på senere krav kunne opfyldes.

Det var også en lyst for øjet at betragte vægge, møbler, farver. Interiøret var afdæmpet smukt, men dog oplivet af smukke rene farver. Her fik vi Mie Jacobsen at se fra en ny side, den professionelle.

(Flere har senere sagt, at oplevelsen af Lejre Rådhus på sin vis var et lige så stort clou som de planlagte to andre programpunkter.)

Oldtidsbyen, Lejre

Ved ankomsten til Historisk-arkæologisk Forsøgscenter ved Herthadalen blev deltagerne modtaget af dets leder, mag. art. *Hans-Ole Hansen*.

Han havde lovet personligt at tage sig af omvisningen, – og hvilken omvisning!

Man gik på tværs af alle »guider« for området, og hvor man gjorde holdt, fik man en strålende forklaring på, hvad der var lavet – og hvorfor.

I lejrskoleanlægget anbragtes alle deltagerne på gulvet foran ildstedet, og mens røgen fra bålet snoede sig op og ud gennem tagets dertil indrettede huller, manede Hans-Ole Hansen en tid og en tilværelse frem, der fik alle til at glemme skattebilletten og Glistrup. Man levede

i denne lille halve time med vore fjerne forfædre i en barskere verden, der stillede nok så store krav til den enkeltes virkekraft og hittepåsomhed.

Alene at lytte til Hans-Ole Hansens udformning af tanker og sprog var en helt særlig nydelse. Man følte det dybe åndelige slægtskab mellem ham og hans fader, Martin A. Hansen. Og ud over terrænet gik skaren – til oldtidsbyen og til værkstederne, hvor flere af os måtte revidere vor opfattelse af forfædrenes »primitivitet«. Det, vi fandt, var præget på en helt anden måde af hensigtsmæssighed og skønhedssans.

Også Hans-Ole Hansen fik tilsagn om livsvarigt medlemskab.

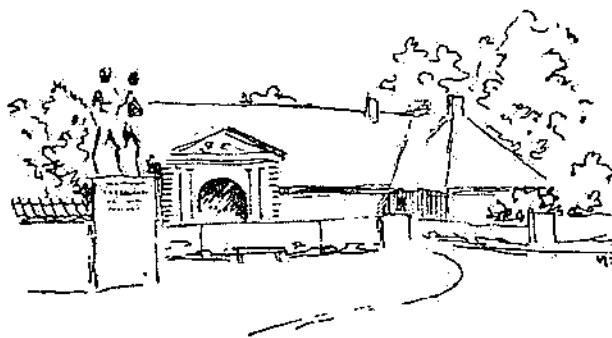
Men ikke alle var »mætte«, da skaren hen mod klokken 16 skiltes for at drage hver til sit.

Med denne udflugt – som med november-besøget på Risø – havde aktivitetsudvalget bevist, at *det kan lade sig gøre*.

Udvalget med dets formand har givet de deltagende medlemmer to oplevelser, der vil leve videre i erindringen.

For selv om det oplevede kun i periferien har noget at gøre med vor barndom og ungdom, knyttes dog linier og tråde tilbage, og mange fik måske øjnene åbnet for ting, de ikke oplevede eller følte dengang.

Og for gæsterne, – dem, der ellers aldrig må komme med, – viste de to udflugter, at mandens eller konens gamle skolekammerater også er en slags mennesker, ikke bare mytologiske personer med undertiden sære navne, – altså!

Generalforsamlingen den 4. nov. 1972

Et halvt hundrede af Roskildenser-Samfundets medlemmer var samlet til den årlige generalforsamling i Katedralskolens lærerværelse, da formanden, direktør *Peter Hartmann*, bød velkommen, og rektor *Henrik Lange* var valgt til dirigent.

Formanden indledte sin beretning for det forløbne år med at mindes de medlemmer, der siden sidste generalforsamling var afgået ved døden:

Rektor Holger Bork (r. 1897)
Oberstløjtnant Einar Augsburg (r. 1909)
Professorinde Clara Hammerich,
f. Flensborg (st. 1911)
Kontorchef, civilingeniør Alfred Andersen
(st. 1921)
Fru Birgitte Bøgh, f. Brendstrup (st. 1922)
Kommandør Poul Würtz (st. 1930)
Apoteker Frede Jacobsen (st. 1943)

Formanden redegjorde derefter for de aktiviteter, som de særligt nedsatte udvalg har arbejdet med og gennemført.

Derunder fandt han særlig anledning til at bringe skolen en tak, fordi det har været muligt at lade flere af samfundets festlige arrangementer afholde på skolen. Langt fra at give noget »tilbageslag«, som enkelte havde frygtet, har det skabt fornyet interesse for Samfundets arbejde. (Til den efterfølgende jubilarfest har ikke færre end 115 af 165 mulige givet tilsagn om deltagelse).

Selv om medlemstallet endnu en gang er på vej nedad (dog kun med 16), ville formanden med

sindsro se på den videre udvikling – ikke mindst i forventning om resultater af de særlige, nye tiltag, som aktivitetsudvalget arbejder med.

Formandens beretning blev enstemmigt godkendt.

Også *regnskabet* blev godkendt. Da boglegaterne syntes at have ringe interesse for tiden, besluttedes det at stille dem i bero et par år. Det oplystes iøvrigt, at man nu kun lå inde med 148 eksemplarer af skolens historie (*ARTIBUS INGENUIS* af Ada Bruhn Hoffmeyer), – så dersom nogen læser skulle ønske at erhverve sig et eksemplar af den omfattende og interessante bog, må det snart gøres. Den koster endda kun 30 kroner.

Da *lånesagerne* kom til behandling viste det sig også her – som ved boglegaterne – at interessen tilsyneladende var lille. Man blev dog enig om at publicere de forhåndenværende muligheder – specielt over for studenterne.

Kontingentet forblev uforandret.

Valgene til bestyrelsen var i alt væsentligt genvalg, dog skulle studenterrepræsentanten for 1970, *Anders Pedersen*, afløses af en student for 1972. Det blev *Vagn Larsen*.

Under *Eventuelt* drøftedes, hvorvidt Roskildenser-Samfundet burde yde tilskud f.eks. til studierejser. Man enedes om, at dette lå uden for Samfundets opgaver.

Med en tak til dirigenten for hverv og husly sluttede generalforsamlingen.

Stiftelses- og jubilarfesten 1972

I næsten umiddelbar fortsættelse af generalforsamlingen, lørdag den 4. november 1972, afholdtes i skolens festsal den årlige stiftelses- og jubilarfest.

Som deltagere udgjorde 115 jubilarer (af 165 mulige) midtpunktet. Dertil kom så – foruden selvfølgelig Samfundets bestyrelse – en mindre kreds af medlemmer, som gerne ville være med til at hyde årets jubilarer.

I sin »velkommen-til-bords«-tale stillede formanden, *Peter Hartmann*, det spørgsmål, »hvad der egentlig får folk til at møde op en sådan aften«.

Han gav selv flere mulige svar på spørgsmålet, men føjede til:

»Jeg hører ikke til dem, der mener, at man nødvendigvis behøver at finde en forklaring på alt her i tilværelsen, hvadenten det drejer sig om årsagerne til at deltage i Roskildenser-Samfundets jubilæumsfest, H. C. Andersens geniale forfatterskab eller Søren Kierkegaards adfærdsmønstre, men i en tid, hvor mange mennesker tilsyneladende ofte er mere optaget af at ærgre sig over det, de ikke har, fremfor at glæde sig over det, de har, er det dejligt at konstatere, at der også er nogle, der har lyst til at rive nogle timer ud af kalenderen til fordel for en aften som denne«.

En ganske særlig hyldest blev de allerældste til del, en realist fra 1907, tre studenter fra 1912 og nok en realist fra samme år. Og derpå blev alle jubilarerne nævnt og præsenteret.

Aftenens hovedtaler var rektor *Henrik Lange*. Hans hovedemne for talen var altings foranderlighed.

Flytningen af skolen havde i visse kredse givet den navnet »Holbækvejens Skole«, – der var kommet et nyt gymnasium i Roskilde og et universitetscenter.

Men skolen og jubilarerne har dette tilfælles: man må indrette sig efter udviklingen her i tilværelsen.

Man må lære at spille de roller, man får tildelt, – de nye som de gamle.

Før jubilarerne fik ordet, overrakte *Børge Svarre Nielsen* en gave fra »de menige medlemmer« til Samfundets uforlignelige sekretær,

fru *Inge Winther*, der selv havde sin plads i jubilarenes rækker. Stort bifald fra alle.

Og så kom turen til jubilarerne, – først blandt disse den 81-årige fhv. stationsforstander *Axel Kranholm*, der som realist fra 1907 takkede Roskildenser-Samfundet, fordi det holdt sammen på kammeraterne.

Derefter fulgte generalkonsulinde *Agnes Schrøder* og inspektør *Harald Henningsen* – begge fra 1912.

Af de følgende skal nævnes: Fru *Else Skeby* (f. Clorius Sørensen), som fandt ud af, at hendes årgang ikke blot havde været unge, men »yngre end de fleste«.

Uden for de egentlige jubilarens række kom ind imellem *lektor, fru Estrid Lund*, der følte sig på højde med jubilarerne, fordi det netop var 40 år siden, at hun kom til skolen. Hun vakte megen jubel ved at karakterisere den nye katedralskole som »en glorificeret udgave af min mors vaskekælder«. Som indgroet »sprog- lig« udtalte hun også, at »matematikere har ikke altid været eksperter i at fatte det dybere sjæleliv i dansk litteratur«.

Den næste jubilar i rækken var *overkirurg, dr. med. Oluf Poulsen*, der holdt en så omfattende tale, at der havde været stof til flere deri. Han skal dog prises for et godt citat: »Selv spøgefugle nyder tit sig selv«.

Så kom *ingeniør Knud Svarre Nielsen*. Væsentlige dele af hans tale vil blive bragt specielt her i årsskriftet, så vi springer videre til *salgschef Bent Wigand Mathisen*, som stærkt understregede, at »autoriteter ikke behøver at være autoritære«.

Ingeniør Carl Emil Olsen og *overlæge Jørgen Worm* dannede afslutningen på talernes række, og fra den sidstnævnte skal til belysning af festbordets betydning hentes et sidste citat: »Et tidsrums vigtighed beror ikke på dets længde«.

Og så blandedes kortene på en ny måde, hvor jubilarer og ikke-jubilarer kunne samles ved kaffen og deltage i det efterfølgende bal.

Atter har Roskildenser-Samfundet lagt en jubilæumsfest bag sig. Tænk, om man kunne have talt antallet af ord, der blev sagt den aften, – og havde fået 1 krone pr. stk.!

Glimt fra en festtale

Forreste række: Morthorst, Charlotte Schiøtz, rektor Boëtius, Ludv. Heuer, V. Schönau.
Midterste række: Axel Werner, Peter Ilsoe, S. J. Bang, E. Rathsack, J. O. Arhning, arkitekt C. Møller.
Bageste række: N. P. Rønbæk, Kristian Lund, Rasch-Hansen, løjtnant V. Jensen, Aksel Sørensen, Hans Kjær.

Ved jubilarfesten holdt ingeniør Knud Svarre Nielsen (r. 1932) en tale, hvor han i visse afsnit kom ind på at karakterisere nogle af de daværende lærere. ROARS KILDE synes, at vi ikke bør forholde de øvrige medlemmer disse dele af talen.

Knud Svarre Nielsen indledede med at fastslå, at forudsætningen for at holde tale som jubilar var

- 1 at man har gået på den gamle skole,
2. at man er kommet ud af den – og helst med et nogenlunde godt eksamensresultat – og
3. at man har efterkommet Roskildenser-Samfundets indbydelse.

Med hensyn til pkt. 2 var det hans opfattelse, at en væsentlig del af takken herfor nok må tilkomme skolens lærerstab, der gjorde sit til at

bringe eleverne frelst forbi skær og forhindringer.

Taleren medbragte et billede af denne lærerstab og knyttede nu nogle bemærkninger til de enkelte. (Billedet bringes iøvrigt også her ved teksten).

»Tager vi nu *Rasch-Hansen*, betegnede han os som en flok indiske navlebeskuere, og vor klassekammerat, Grethe Christiansen, der var en ganske flot pige, og som sad mageligt henslængt ved første bord, fik følgende salut: »Og du, Grethe, ville egne dig bedst til at ligge på en divan i et harem!« Bemeldte dame kom iøvrigt senere til Indien, idet hun blev gift med en engelsk officer, som var udstationeret dertil.

Oberstløjtnant *S. J. Bang* underviste i sang, endskønt hans musikalske evner vel nok var be-

Dimission på Roskilde Katedralskole

22. juni 1973

»- alt er igen u prøvet
i dine hænder lagt«

(Ole Wivel)

Ved dimissioner på forskellige skoler synges der som oftest visse sange.

Nogle af dem er skrevet udtrykkeligt for skolen, og de har en vis tendens til at støve til, efterhånden som årene går.

Sådan er det da også gået de gamle dimissions- og translokationssange, som benyttedes i »gamle dage« på Roskilde Katedralskole.

Andre skoler anvender sange, som arrangørerne, – og det vil vel oftest være skolens ledelse, – finder velegnede til formålet.

For de gamle elever, der ikke skulle vide det, benytter man i disse år tre sange, nemlig:

»Som dybest brønd gir altid klare vand«
af Jeppe Aakjær.

»Der truer os i tiden en ond, usynlig magt«
af Ole Wivel.

»Du danske sommer, jeg elsker dig«
af Thøger Larsen.

Alle tre er lødige digte med tankeindhold.

Da klokken var 18 på fredagen den 22. juni var alle, dimittender som gæster og pårørende, kommet på plads.

Rektor *Henrik Lange* bød velkommen, og man sang den første af de nævnte sange med akkompagnement af lektor *Mich. Hauser*.

(Hvis ikke den udvidede musik- og sangundervisning på vore skoler har medført andre goder, har den i hvert fald skaffet deltagerne den nydelse, det altid er ved lejligheder som denne at høre et fortræffeligt harmoniseret og undertiden smukt varieret akkompagnement til den fælles sang.)

Og så fulgte rektors tale.

Rektor Lange hentede sit udgangspunkt for talen i en anekdote om en smuk ung mand, der »opdagede« sig selv i et spejl, da han efter badning sad i en position, der mindede om den klassiske statue af den unge mand, der trækker splinten ud af foden.

Han forsøgte atter at indtage samme stilling, men denne gang forgæves. Da han blev sig selv

bevidst i denne attitude mistede han i samme nu sin umiddelbarhed, sin uskyld.

»De fleste af os i denne sal«, sagde rektor, »har forlængst i denne forstand mistet vor uskyld. – Jeg vil ikke tale til forsvar for uskylden og imod bevidstgørelsen. Jeg tror nemlig, at en tilbagesøgen mod det tabte paradys er et foruroligende selvbedrag. – Skolens opgave må være at lade sine elever æde af kundskabens træ og gøre dem bevidste.«

Beskuer man verden som en kreds, »orbis«, som de gamle romere gjorde det, ligger naturvidenskabernes, samfundsvidenskabernes, teologiens, filosofiens og teknikkens fortolkede verden indenfor denne kreds.

Europæisk skolehistorie viser, at skolen har været et redskab til at indpode næste generation de fortolkninger, som forrige generationer forud havde vedtaget.

Ikke enhver viden bliver unyttig i løbet af en generation, – f.eks. er kvadratroden af 144 stadig 12, og verbet *ouvrir* bøjes stadig *ouvrit*, *ouvrant*, *ouvert*, – selv om mange går ind for formen *ouvert*!

Jeg bekender mig altså uden blusel til den opfattelse, at I pinedød skal vide noget og kunne noget, – *men* – og nu kommer jeg til det, der i dag ikke er nær så selvfølgelig: Skolen skal ikke kun række cellofanpakket viden over disken til sine kunder. Nøjes den med det, har den fortjent anklagen for at være systemets middel til at opretholde tingenes tilstand.

Det må være skolens vigtigste opgave at puffe folk uden for den kreds, jeg før kaldte »orbis«. Et puf uden for kredsen får man *ikke* gennem kundskaber. For det at træde uden for det velkendte og velforståede, er det samme som for en tid at blive totalt fremmed for det. Det er ikke viden, men erfaring. Kunstnere har i årtusinder gennem litteratur, musik og billedkunst forsøgt i et nyt, aldrig før set tegnsprog at udtrykke erfaringer, der er gjort *uden for kredsen* og som ikke kan udtrykkes i »orbis-sproget«.

TV har således gennem den italienske version af Odysseus-eksemplet søgt at vise, hvad der sker med et menneske, der kommer uden for den fortrolige verden.

grænsede. Vi havde sunget sangen: »Fra Issefjorden det bruser . . .«, hvori forekommer vendingen:

» – om riget, som os rummer,
når verden os skiller ad«.

Da vi bagefter dissekerede teksten, spurgte Bang en af drengene, hvilket rige, der var tale om i sangen. Drengen svarede: »Tyskland!« Som bekendt var S. J. Bang noget af det mest nationale, der fandtes. Han gik fuldstændig fra koncepterne. Den arme dreng blev heglet igenem, og jeg tror ikke, han nogensinde har glemt den sangtime.

Selv om »Chris-far« (geografen *C. C. Christensen*) mangler på mit fotografi, vil jeg alligevel berette om en lille episode i forbindelse med ham. »Chris-far« havde fået monteret en af de nymodens kodelåse på sin cykel. Da C. C. havde glemt sin lommebog med koden, henstillede han cyklen ulåst.

Imidlertid var der en af de store drenge, som uden at kende ejermanden havde lånt cyklen, og da C. C. skulle hjem i en fritime, fandt han cyklen aflåst. På en eller anden måde fik han opklaret, hvem synderen var, og så måtte denne, der var en stor og kraftig dreng, tage cyklen på nakken og bære den fra skolen hjem til C. C.'s villa på Dronning Margrethesvej, – alt mens C. C. fulgte efter ham og nu og da gav ham nogle rap af sin spadserestok undervejs. Sluttelig vil jeg fortælle lidt om *rektor Boëtius*, også kaldet »Bomand«.

Vor klasse havde ham i tysk i 2. mellem, hvor vi fik mange gode råd – også i forbindelse med selskabslivet. Rektor, der jo ikke foragtede bordets glæder, gav os bl.a. det gode råd, når der ved et selskab blev budt ost rundt: »De to første skiver, du skærer af, er tørre, og dem giver du din borddame, – hvorefter du forsyner dig selv.«

Med feltherremine overvågede rektor skoleballerne på Hotel Prindsen, bistået af rektorinden, der ikke gav ham noget efter i myndighed – snarere tværtimod!

I 1932 gik rektor Boëtius af, og jeg vil gerne her ved denne lejlighed citere slutningen af hans afskedstale, som gjorde et stærkt indtryk på alle, der overværede den.

Rektor sluttede:

»Men først og sidst takker jeg *børnene*, de ypperste af alle lærere, der skarpt bidrager til at opdrage lærerne. Gid lykke og velsignelse må følge jer, så mange I er. Gid forsynets altid årvågne og signende øje må hvile over alle.

Nu er tiden inde for den gamle skolemester, nu bør klokken lyde. Det er ikke for tidligt at bryde op, og således sker det.

Med disse ord siger jeg Roskilde Katedralskole farvel og rækker faklen til min eftermand. Gid den altid må stråle »artibus ingenuis«, . . . Rektor dvælede et kort øjeblik –

»– men alligevel: Aldrig tyktes lien mig så fager!«

Således sluttede den gamle skolemand sin gerning.

Festen for de sidste 5 årgange og 3.g'erne

Som i tidligere år havde vi i foråret indbudt de senest udskrevne årgange plus de kommende dimittender til en festlig komsammen på skolen. Til forskel fra tidligere år havde vi ikke til denne lejlighed engageret et jazz-orkester. Derimod havde vi formået at få de festlige *Lirum Larum* til at spille for os, og deres folksang og folkemusik fik hurtigt liv i kludene. Dansegulvet var ikke tomt mange gange i løbet af aftenen, og sangen gjaldede igennem lo-

kalet til fryd for Stanley i baren, som sørgede for læsken til de tørre halse.

Med hensyn til tilslutningen må man nok sige, at den var mindre end vi havde håbet. Dette skyldes dog til dels visse tekniske uheld omkring arrangementet, for stemning manglede der i hvert fald ikke, og de der mødte var absolut tilfredse.

Henrik Gøttrup.

Vi bliver af tilværelsen sendt ud på hver vores odysse, før eller senere, vær vis på det! Også skolen kan gøre sit til, at det sker, hvis den vil. Og det *bør* den gøre.

Vi bør i vor skoletid f.eks. i en religionstime have oplevet at stå der, hvor det virker som en højst forbavsende påstand, at et menneske skulle være en person, et frit væsen med et frit valg mellem godt og ondt og med ansvar for sine handlinger. Lidt læsning af Freud kan vise os, at det ikke er nogen selvfølge, at vi således skulle være herre i vort eget hus.

Eller vi skulle opleve, hvor fortvivlende svært det kan være at eksistere, hvis man er kommet uden for orbis og oplever fremmedheden og ensomheden og ikke kan finde tilbage, finde tilbage fra den sfære, hvor intet er overskueligt og forståeligt, fordi det er for stort og for tidløst, *til* den verden, der ligger inden for kredsen. Og tilbage skal vi.

Vi har i vores tid *mere* end før i historien brug for, at folk lærer at blive fremmede over for det såkaldt selvfølgelige. At det også sker, ved vi alle. Jeres generation har ofte disse kolde, fremmede øjne, som vi andre på een gang frygter og lærer af at se på. Bl.a. skulle skolen gerne give flere dette blik.

Godernes fordeling mellem rige og fattige lande, ideologiernes påstande, kvindens stilling, det ene menneskes udnyttelse af det andet er ting, der *skal* ses på af folk, der har været uden for de vedtagne forestillingers rammer. Det samme gælder fremmedarbejdernes behandling, arbejdspladsernes helbredsskadelige indretning, umyndiggørelsen af den enkelte. Jeg kunne også endnu engang nævne det urimelige i, at adgangen til videre uddannelse har haft og stadig til en vis grad har noget at gøre med, i hvilken socialgruppe man tilfældigvis er født. Tilfældigvis!

Rektor fortalte derpå den lille anekdote om Napoleon, der ville dekorere en af sine officerer, men da han kom for at gøre det, var han afløst af en anden, hvem Napoleon så skænkede ordenen, mens den første blev afskediget, – for, som Napoleon sagde, han kunne ikke i sin hær have folk, der var *så* uheldige. Rektor sammenholdt denne »storslåede tilfældighed« med vort uddannelsessystem.

Skolens arbejde gøres ikke fra katederstolen på forhøjningen, men gennem et fællesskab mellem lærere og elever.

Dette førte rektor over til et *Grundtvig-citat* fra 1840, hvor denne siger:

»Det er noget – desværre – blandt os aldeles nyt, jeg har for øje, en oplysningsanstalt nemlig, hvor folket efterhånden vågnede til selvbevidsthed, og hvor lederne lærte lige så meget af ungdommen, som den af dem, en sådan levende vekselvirkning og indbyrdes undervisning, hvorved der lagdes bro over det svælgende dyb, som hierarki, aristokrati, latineri og honnet ambition har befæstet mellem hartad hele folket på den ene side og dets ledere og lærere med en håndfuld såkaldte dannede og oplyste på den anden side, dette svælgende dyb, hvori ellers snart hele det borgerlige selskab og al rolig historisk fremskridende udvikling måtte gå til grunde.«

– – –

Hvis jeg skulle sige, hvad jeg forstår ved livskunst, ville jeg sige, at det er evnen og styrken til at leve i dobbeltbevægelsen ud og hjem. Evnen til at elske detaljen i dagligdagen og vie den sin fulde opmærksomhed, samtidig med at man gennemskuer den og ser ud i den uendelige, grænseløse helhed bagved, lytter til den brusende lyd fra det farlige element udefra. Være vidende om altings lidenhed og forgængelighed, den holdning, der forener de to sfærer, hedder humor. For humor består i, at man gennemskuer ting og mennesker – og elsker dem alligevel.

Skolen kan ikke lære folk denne livskunst. Det kan RUC (Roskilde Universitetscenter) heller ikke, hvor problemorienteret undervisningen derude end bliver. Men skoler og andre uddannelsessteder kan gøre to ting: Give folk ordentlig besked om det, der ligger inden for cirkelns periferi og byde folk på chancen for at bryde ud af den og blive fremmede for den – bl.a. ved at møde Einstein, Shakespeare, Beethoven og Karl Marx og mange, mange andre, der ved, hvad det vil sige at bryde ud.

Det er ikke alle, der klarer det; men der er ingen der siger, at det skal være uden risiko at leve. Og skolen er ikke nogen kuvøse. Den er et sted, hvor livet stiller de første strenge krav til hver enkelt af os.

– – –

Efter rektor Langes tale blev nu dimittenderne kaldt op for at modtage deres eksamensbevis og et håndtryk fra rektor.

Først kom de 10 realister, så de 37 HF'ere og til sidst de 161 studenter. (Nå, der var nu nogle få fraværende blandt de mange, men det følte slet ikke som nogen langvarig begivenhed).

Det var en glæde at overvære de unges mod-

tagelse af deres første »væsentlige« pas til den videre rejse på kundskabens og lærdommens vej.

Rektor Lange rettede nu en tak til »Roskilde Katedralskoles Venner«, der for det første havde sørget for salens meget smukke blomsterudsmykning og for det andet havde stillet to legater til rådighed for skolens dimittender.

Hans tak gik også til Roskildenser-Samfundet for dets legatvirksomhed og stadig udviste interesse for skolen, bl.a. ved arrangementet af den efterfølgende fest for dimittenderne og deres pårørende.

Selve udvælgelsen af dem, der skulle modtage de forskellige legater – derunder også et boglegat fra Flensborg Boghandel – var foretaget af elever og lærere i fællesskab.

Roskildenser-Samfundets legat tildeltes *Johanne Lauridsen* fra 3. real.

Til slut tog rektor Lange afsked med fire fratrædende timelærere, og af skolens faste lærerstab havde lektor *Knud Nordbo* af helbredsmæssige grunde måttet trække sig tilbage i en alder af kun 60 år. Rektor gav et tilbageblik på lektor Nordbos 18 års virke ved skolen inden for undervisningen i historie og latin. Som et lyspunkt i den triste meddelelse om lektorens fratræden, oplyste rektor, at fru Nordbo fra næste skoleårs begyndelse ville indtræde i Katedralskolens lærerstab som adjunkt.

Direkte fra afslutningshøjtideligheden begav et flertal af de tilstedeværende sig direkte til den fest, som Roskildenser-Samfundet i samarbejde med skolen skulle afholde for at fejre dem, der havde deres eksamen vel overstået.

Dimittendfesten 1973

Større tilslutning end før

I umiddelbar fortsættelse af skolens officielle dimission af de 10 realister, de 37 HF'ere og de 161 studenter afholdt Roskildenser-Samfundet i fællesskab med Katedralskolen den årlige dimittendfest.

Denne havde samlet tæt ved 400 deltagere, – flere end nogensinde.

Vor formand, *Peter Hartmann*, bød velkommen og virkede som toastmaster.

På forældrenes vegne talte pastor *B. Nordberg-Hansen*, Rye. Han tog sit udgangspunkt i den tale, som biskop Mynster i sin tid holdt ved indvielsen af den »nye« skolebygning på Domkirkepladsen i 1842, og han påviste en række pudsige paralleler mellem da og nu.

Den anden hovedtaler var lektor *G. Bendix*, der sammenlignede skoletiden med et afsnit af en rejse, som man nu havde gjort tilfælles.

Udover det legat, som Roskildenser-Samfundet havde overladt til rektor at uddele ved skoleafslutningen, uddeltes her ved festen to krus

til to udvalgte studenter, der havde bidraget til godt kammeratskab og godt klima i skolearbejdet. Disse tilfaldt *Mette Møller* og *Anders Kildemoes*.

Flere fornøjelige sange blev sunget ved bordet, og adjunkt *Ole Hannibal* bidrog ved sit akkompagnement og sin sangledelse til det muntre forløb. Inden man gik fra bordet til dansen uddeltes ved lektor M. Hauser et musiklegat til *Lilli Jensen* for hendes utrættelige arbejde for skolens musikliv.

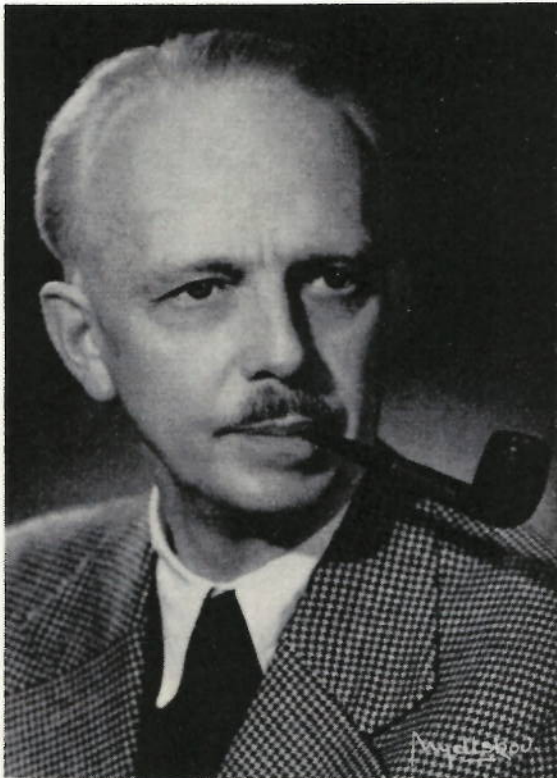
Og så var det tid for at danse, – og det varede til over midnat.

Arrangementets leder, *Erik Carstensen*, og hans utrættelige hjælpere kunne med sindsro se tilbage på en vel forberedt og gennemført fest. Særligt bør vel i dette referat afsluttes med en tak til skolens populære pedel, *Døssing*, der var her og der og alle vegne – som sædvanlig. Det var med fuld ret, at bifaldet steg til uanede højder efter Peter Hartmanns takketale til Døssing.

Vor æresformand er død

Det hænder, at en by udnævner en æresborger. Lidt hyppigere, at en forening udnævner et æresmedlem.

Men det er uhyre sjældent, at en forening udnævner en æresformand.

Holger Rørdam.

Der skal ganske særlige fortjenester over for foreningen til, for at man tager et sådant skridt.

Det var bestemt ikke noget sædvanligt medlem – eller menneske, for den sags skyld – som Roskildenser-Samfundet udnævnte til sin æresformand.

Holger Rørdam havde udført langt mere for vort Samfund, end man med nogen rimelighed kunne blot ønske, at et medlem ville gøre.

På så at sige alle områder af Roskildenser-Samfundets virksomhed har Holger Rørdam været aktiv.

Det var derfor helt naturligt, at man forlenede ham med Samfundets højeste grad af taknemmelighed og kårede ham som æresformand.

Den 11. marts i år afgik Holger Rørdam ved døden. Han blev 79 år.

Allerede i nogle år havde han været ude af arbejde. Alderen var høj, kræfterne slog ikke til. Mange tanker gik fra Roskildenser-Samfundet til ham i hans otium. Mange venlige tanker.

Når budskabet om hans død har nået os, vil vi mindes ham som en strålende kammerat og organisator. Han var med til at skabe det Roskildenser-Samfund, som de fleste af os andre bare har nydt godt af.

Vi vil bevare hans minde i vor erindring. Og vi vil agte ham for den indsats, han i sine aktive år gjorde for os.

„Gamle Holger”

Fra arkitekt Niels Borch (st. 1929) har ROARS KILDE modtaget følgende meget personlige linjer om Holger Rørdam.

Egentlig var det helt forkert og ganske uretfærdigt, at han blev kaldt »Gamle Holger«, men i halvtredserne da Roskildenser-Samfundet endnu lavede spex, revyer og komedier begav det sig nu sådan, at den yngre Holger Nielsen var instruktør, og så måtte *han* ganske naturligt blive »Unge Holger« og *Holger Rørdam* »Gamle Holger«.

Men ikke blot her – også i hjemmet blev han hele familicens »Gamle Holger«, da et barnebarn blev opkaldt efter ham.

Det var overmåde paradoksalt!

For var der noget Holger Rørdam *ikke* var, så var det gammel – joeh, måske nok efterhånden af år, men så sandelig ikke af sind. Han kunne være ung med de unge og gammel med de gamle, men for mig er der nu ingensomhelst tvivl om, at det første huede ham bedst.

Ikke fordi han med iver specielt opsøgte de unge. Næh, det var skam de unge der flokkedes

om *ham*, og han lagde aldrig nogensinde en anstrengt ungdommelighed for dagen. Den følte af alle os »aktører« som noget af det naturligste af verden, fordi den vældede frem af et sind, der var præget af tolerance, åbenhed, mildhed og en aldrig svigtende evne til altid at finde det bedste i de skiftende årtiers ungdom.

Selvom han ikke altid direkte tog del i spillene, så fulgte han alligevel deres tilblivelse med aldrig svigtende interesse. Han åbnede sågar sit hyggelige hjem for prøver, og når det så gik løs sad han med sin elskede pibe og sit milde smil og fulgte arbejdet.

To gange har jeg nu brugt ordet »mild« om Holger. Men tro endelig ikke, at det bare var en udvendig, affabel mildhed. Næh, han havde skam sine meninger, og når han fandt det nødvendigt kom de også frem, og han brød ind i prøverne og svang sin lanse for dem.

Under dette arbejde i disse lykkelige år lærte jeg »Gamle Holger« at kende, og det blev ikke bare ved *det*. Jeg fik det privilegium at blive ven af huset på Bakkevej, som dannede ramme om ham og hans dejlige familie.

Så da Roskildenser-Samfundets komediespil holdt op, havde jeg stadigvæk glæden ved samværet med ham, og vi fik i årenes løb mangel en god teatersnak, og herligt var det at lytte til, når han lukkede op for sine poser med erindringer fra et langt og rigt liv, som havde bragt ham i forbindelse med utallige spændende mennesker.

Selv de sidste år, da han var blevet lidt træt, sad han i sin stol i sin hyggelige stue – stadigvæk med sin elskede pibe – og spredte mildhed og godhed og stadigvæk med ungdommens glød i sine øjne.

Og nu er »Gamle Holger« ikke mere, og stort er savnet hos mange af os. Stort for Roskildenser-Samfundet, som har mistet en af sine medstiftere og sin æresformand og nok større for alle os som elskede ham og som følte, at han var vores ven.

Men når savnet melder sig, gør det godt at tænke tilbage på de mange lysende stunder vi har tilbragt sammen med vores allesammens »Gamle« – nej, for en gangs skyld »Unge Holger«.

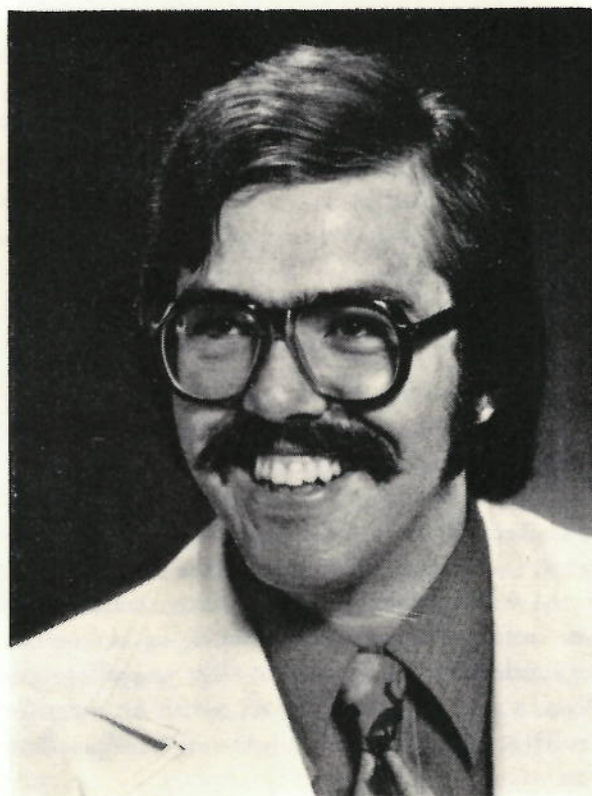
Nyt bestyrelsesmedlem

For stadigt at kunne følge de nye årgange op, skal der som bekendt hvert år vælges et nyt bestyrelsesmedlem fra den netop dimitterede årgang.

Valget faldt i 1972 på *Vagn Larsen*.

Allerede i skoletiden havde kammeraterne betroet ham formandspladsen i klubben Hroar, så han er ikke uvant med bestyrelseshverv. Han studerer nu medicin.

Vagn Larsen afløste i bestyrelsen en anden mediciner, Anders Pedersen (st. 1970).

Dødsfald

Direktør Harald Wadum Sprechler

Den 4. november 1972 døde Harald Sprechler i den høje alder af 79 år. Han var student fra Katedralskolen i 1910. Efter

en kort karriere inden for hæren gik han over i erhvervslivet, hvor han inden for forsikrings-erhvervet i kraft af sine organisatoriske og administrative evner nåede til både sit eget selskabs og branchens højeste poster.

I Roskildenser-Samfundet blev han tidligt – nogle kilder nævner 1922, andre 1923 inddraget i bestyrelsesarbejdet, hvor han snart blev højst skattet af medlemmerne, dels for sin oratoriske begavelse, dels for det arbejde han lagde bl.a. i Samfundets hjælpearbejde på forskellige områder.

Hans indsats var så markant, at det naturligt blev ham, valget faldt på, da Roskildenser-Samfundet i 1947 skulle vælge ny formand.

Han styrede Samfundet med en fast, men venlig hånd, indtil han i 1956 på grund af svigtende helbred så sig nødsaget til at forlade posten.

På dette tidspunkt var han kun 63 år gammel, men måtte samtidig trække sig tilbage fra alle de krævende poster, han besad.

For de fleste af Roskildenser-Samfundets medlemmer er H. W. Sprechlers formandsperiode historie i dag. Så meget er sket siden.

Men han vil blive erindret, og hans navn vil blive æret i vort Samfund for hans aldrig svigtende interesse og indsats for den skole, han var kommet fra, og for det samfund, der i lighed med så mange andre havde betroet ham sin højeste tillid. *E. W.*

Roskildenser-Samfundets bestyrelse

Direktør, civilingeniør *Peter Hartmann*,
formand.

Advokat *Mogens Røest-Hansen*,
næstformand (studie- og uddannelsesfonden).

Branddirektør *Erik Carstensen*, H.D.

Lægesekretær, fru *Inge Winther*, sekretær.

Alexander Crone.

Adjunkt, fru *Ellen Thorsen* (studie- og uddannelsesfonden).

Fru *Lise Whitta Jørgensen*.

Kontorchef, civiløkonom *Ernst Willumsen*,
redaktør.

Boligarkitekt, fru *Anna Marie Jacobsen*.

Bogtrykker *Flemming Vessel*.

Henrik Piił Gøttrup.

Vagn Larsen.

Jubilarer 1973

75 års jubilar

Realist 1898

Direktør *J. Skensved*, Jernbanealle 13, Sæby.

65 års jubilar

Student 1908

Civilingeniør *Folmer Andersen*, Skovshovedvej 27, Charlottenlund.

60 års jubilarer

Studenter 1913

Statsaut. revisor *Ingvær Heje*, Torvegade 47, København K.

Direktør *P. G. Ove-Petersen*, Nyvej 1 A³, København V.

Læge *Karen M. Schiøler*, Schweizerdalsstien 31, Rødovre.

Overlærer, fru *E. Søholt*, Nørrebrogade 228⁴, København N.

Realister 1913

Maskinchef *Frits Richter*, Marielystvej 54-101, København F.

Kommissær, fru *Ulla Schierbeck*, Frederiksborgvej 44, Roskilde.

50 års jubilarer

Sproglige studenter 1923

Fru *Ellen Andersen*, f. *Hansen*, PO Box 695, Sutton, P. Q. Canada.

Else Eriksen, f. *Hansen*, afg. v. døden.

Fru *Elisabeth Faurholt*, f. *Kerstens*, Vester Søgade 52, København V.

Frederik Knuth, afg. v. døden.

Tandlæge *Poul Nielsen*, Haraldsborgvej 4 A, Roskilde.

Boghandler *Mogens Camradt*, Vodroffsvej 22, København V.

Hedda Kjellerup, f. *Ritzau*, afg. v. døden.

Ragnhild Staal, afg. v. døden.

Fru *Erna Jensen*, f. *Pugdahl Sørensen*, Jose Maria Bonetti 9, Santo Domingo City, Dominikanske Republik, Vestindien.

Fru *Marie A. Sørensen*, f. *Tange*, »Dybendal«, Klovtoftevej 42, Sengeløse, pr. Tåstrup.

Matm. studenter 1923

Civilingeniør *Knud Agersted*, Høeghsmindeparken 15, Hellerup.

Driftsbestyrer, dr. techn. *Erik Bramslev*, Dalgas Boulevard 68, København F.

Thor Jørgensen, afg. v. døden.

Tandlæge *Marie Pedersen*, Sølvgade 100¹, København K.

Sigurd Fossum Poulsen, afg. v. døden.

Lærerinde, fru *Agnete Hejlsø*, f. *Thiesen*, Fyrren 14, Svogerslev, pr. Roskilde.

Direktør, civilingeniør *Børge Willumsen*, Kastelsvej 25, København Ø.

Realister 1923

Fhv. forpagter *Mogens Brendstrup*, Egen 25, Eppedalen, Svogerslev pr. Roskilde.

Fhv. overlærer, fru *Ebba Nielsen*, f. *Christiansen*, Sct. Olsegade 8, Roskilde.

Fru *Karen Galst*, f. *Dorph*, »Vinkelhuset«, Kingosvej, Tåstrup.

Knud Frederiksen, afg. v. døden.

Frank Hauerlev, afg. v. døden.

Preben Havsteen, afg. v. døden.

Repræsentant *Carl Johan Høltzer*, Vissenbjergvej 33, Odense.

Erik Ibsen, Sygehjemmet, Holbæk.

Ruth Rasmussen, f. *Klingenberg*, afg. v. døden.

Fru *Tove Munch*, f. *Larsen*, Sct. Knudsvej 21, København V.

Bogholder *Lauge Laugesen*, »Fjælebrohuset«, Vester Skerninge.

Knud Martinsen, afg. v. døden.

Gudrun Jonsson, f. *Møller*, afg. v. døden.

Poul Nielsen, afg. v. døden.

Arkitekt M.A.A. *Knud Cramer-Petersen*, Hulgårdsvej 12, København F.

Indendørsarkitekt *Ellen Dahlerup*,

Willemoesgade 80, København Ø.

Henry Petersen, afg. v. døden.

Telegrafkontrollør *Otto Schelhase*,

Knud d. Storesvej 41 C, Roskilde.

Murermester *Helmuth Schledermann*, Sct. Laurentiivej 6, Roskilde.

Svend Schultz, afg. v. døden.

Kontorchef *Poul Schwencke*, Knud d. Storesvej 32 B, Roskilde.

Statsaut. ejendomsmægler, fru *Gulli Fossum Poulsen*, f. *Sigismund*, Carolinevej 10, Hellerup.

Johannes Sørensen, afg. v. døden.

Fru *Esther Agger*, f. *Valeur*, Forstalle 12, Åbenrå.

40 års jubilarer

Sproglige studenter 1933

Dyrlæge *Olaf Baagø*, Byskovvej 31, Slagelse.

Knud B. Christensen, afg. v. døden.

Sekretær *Hans Christian Lundberg*, Godthåbsvej 12, København F.

Grafolog, fru *Elna Hansen*, f. *Kornerup*, Strandvejen 217, Hellerup.

Sygeplejerske, fru *Irmelin Bonnek*, f. *Løvengreen*, Kornvej 15, Charlottenlund.

Lægeseekretær, fru *Elli von Meyeren*, Bernstorffsvej 109, Hellerup.

Sundhedsplejerske, fru *Karen Christensen*, f. *Pedersen*, Tranevænget 6, Hellerup.

Fru *Else Henn-Collins*, f. *Petersen*, »Red Roofs«, Blackfield, Southampton, England.

Fru *Ellinor Thyge Jensen*, f. *Søndergård*, L. O. Rasmussensvej 11, Hundested.

Fru *Margrethe Grønholt-Pedersen*, f. *Clorius Sørensen*, Bag Volden 7, Forlev pr. Vemmelev.

Kontorchef, cand. jur. *Fritze Vedel*,
Gl. Jernbanevej 17, Valby.

Matm. studenter 1933

Cand. polit. *Helge Andersen*, Egevang 16,
Brøndby Strand.
Lic. merc., fru *Guðrun Thrane, f. Bach*,
Strandvej 229 C, Charlottenlund.
Direktør, cand. jur. *Palle Boelskov*,
Frederik V.s vej 13, København Ø.
Tandlæge *Jørgen Esbjerg*, Rødding, Sønder-
jylland.
Salgschef *Mogens Guhle*, Dr. Emmasvej 2,
Roskilde.
Læge, fru *Else Als, f. Hansen*, Hunderup-
vej 124 A, Odense.
Direktør, cand. jur. *Henning Birkelund Hansen*.
Klosterengen 28, Roskilde.
Direktør, civilingeniør *Peter Hartmann*,
A/S Hedehus-Teglværk, Hedehusene.
Gorm Jensen, afg. v. døden.
Isenkræmmer *Jørgen Kelp*, Elmevej 17,
Roskilde.
Læge *Richard Klarskov*, Duebrødrevvej 1,
Roskilde.
Erik Hauptmann Møller, afg. v. døden.
Fabrikant *Skjold Nielsen*, Frøbakken 10,
Søborg.
Civilingeniør, dr. techn. *Eigil Ettrup Petersen*,
Soløsevej 7, Gentofte.
Læge *Alfred Poulsen-Hansen*, 24, Noel Road,
London N 1, 8 HA, England.
Civilingeniør *Bo Scheibye*, Tranegårdsvej 34,
Hellerup.

Realister 1933

Fabrikant *Otto Preben Bornebusch*,
Herluf Trollesgade 12, København K.
Fru *Rigmor Hansen, f. Christiansen*,
Vestergade 1, Slagelse.
Købmand *Erik Felding*, Elmevej 11, Holte.
Boghandler *Bent Winge Flensborg*, »Vibevad-
gård«, Lejre.
Fysioterapeut, fru *Edith Andersen, f. Rye*
Hansen, Vråvej, Ærøskøbing.
Fysioterapeut, fru *Jenny Ryslet, f. Hansen*,
Peter Bangsvej 177 B, Valby.
Ostehandler *Johannes Hansen*, Knud d. Stores-
vej 17, Roskilde.
Sekretær, fru *Else Albech, f. Hansen*,
P. G. Rammsalle 29, København F.
Fru *Alice Rasmussen, f. Hjelmær*,
Nyhøjsvej 8, Tåstrup.
Malerinde *Inger Elise Rossel, f. Holst*,
Marstalsgade 17, København Ø.
Børnehavelærerinde, fru *Karen Petersen*,
f. Ingvorsen, H. F. Nyholmsvej 15,
København F.
Fru *Anne Grethe Schneider, f. Due Jensen*,
Friedlanderstrasse 2, 282, Bremen-Lesum,
Vesttyskland.
Redaktør, fru *Elise Nørgård, f. Tønder Jensen*,
Steenwinkelsvej 12, København V.
Kriminalassistent *Erik Pagh Kristiansen*,
H. C. Ørstedesvej 42, København V.
Lægeseekretær, fru *Signe Lund Frandsen*,
f. Mandrup, Nærum Vænge 78, Nærum.

Købmand *Henrik Müller*, Skomagergade 14–18,
Roskilde.

Gartner *Poul O. Møller*, Hyltebjerg alle 40 B,
Vanløse.

Kontorassistent *Inara Nielsen*, Skovbovængets
Sidealle 15, Roskilde.

Lagerforvalter *Villy M. Pedersen*, Havebo 7¹,
Valby.

Fru *Agnete Wollf, f. Petersen*, Coombe Ridings,
Kingston Hill, Surrey, England.

Torben Schroll, afg. v. døden.

Direktør *Hans David Stigaard*, Kong Valde-
marsvej 49, Roskilde.

Kontorassistent *Erik Werner*, Havnevej 34,
Roskilde.

25 års jubilærer

Sproglige studenter 1948

Rektor *Aage Borch*, Hestetangsvej 55, Farum.
Sygeplejerske, fru *Kirsten Gøtzsche, f. Elkjær*,
1673 Ludwell Drive, Maple Glen,
Pennsylvania, USA.
Fru *Ruth Haga, f. Ellebjerg*, N. Eiker,
Drammen, Norge.
Fru *Jytte Alex Jensen, f. Lind Hansen*,
Selsøvej 19 A, Skibby.
Disponent *Ole N. F. Heyman*, Strandskole-
vej 196, Brøndby Strand.
Skolekonsulent *Torben Holm*, Thyrasvej 4,
Ringsted.
Sygeplejerske, fru *Else Margrethe Renberg*,
f. Holst, Fjordvænget 5, Næstved.
Overlærer, fru *Karen Stærgård, f. Jespersen*,
Jacob Erlandsensvej 3, København Ø.
Overlærer, fru *Kirsten Beyerholm-Petersen*,
f. Johansen, Ved Fjorden 2, Lyndby,
pr. Kr. Hyllinge.
Fru *Karen Jensen, f. Kristensen*, Alminde 15,
Endeslev, Hårlev.
Lærerinde, fru *Karen Christensen, f. Lassen*,
Hyldtoftevej 29, Herlev.
Major *Bent Messerschmidt*, Furesø Park-
vej 50, Virum.
Overlærer, fru *Inga Bertelsen, f. Møller-Jensen*,
Sct. Markus Plads 12¹, København V.
Fru *Bodil Magnussen, f. Nebelong*, Rund-
forbivej 48 B, Trørød.
Overlærer, fru *Gerda Høst Poulsen, f. Nielsen*,
Sneppevej 5, Herning.
Exam. art., fru *Karen Lautrup-Nissen*,
f. Nilsson, Dr. Sofiesvej 34, Roskilde.
Professor, dr. theol. *Bendikt Otzen*, Minthøj-
vej 18, Århus V.
Lærerinde, fru *Britta Führbringer, f. Petersen*,
Hattensens alle 26¹, København F.
Regionalleder *Mogens Pilegård*, Danish
Volunteer Service, 2/4 Ashley Road,
Bangalore 25, Indien.
Asta Couvreur, f. Rydder, afg. v. døden.
Tandlæge *Palle Traberg*, Storegade 11, Grenå.

Matm. studenter 1948

A-klassen

Advokat *Erik Andersen*, Veddelev Bygade 17,
Roskilde.

Lærerinde, fru *Inger Dam*, f. *Enig*, Rødkælkevej 57, Tåstrup.
Jacob Fogh, afg. v. døden.
 Forpagter *Poul Thorvald Hansen*, Herringløsegård, pr. Veksø.
 Tandtekniker *Fritz Dybdahl*, Frederiksborgvej 141, Roskilde.
 Tandlæge, fru *Anna Hedvig Wildt*, f. *Jørgensen*, Klintevej 50, Roskilde.
 Cand. pharm., fru *Ann-Sofie Lund Pedersen*, f. *Kuno Knudsen*, Claravej 10, Stenløse.
 Ex. pharm., fru *Ida Nielsen*, f. *Mortensen*, Søndervang 15, Greve Strand.
 Tandlæge *Erik Otto*, Stengade 36¹, Helsingør.
 Tandlæge, fru *A. Gurli Lautrup-Nissen*, f. *Pedersen*, Tågerud gl. skole, Morud.
 Direktør *Norman Leo Rasmussen*, Marlborough Str. 276, Boston, Massachusetts 02116, USA.
 Arkitekt M.A.A. *Ole Schou*, Ø. Kirkevej 13, Roskilde.

B-klassen

Læge *Arne Andersen*, Bæksø 4, Hareskov.
 Læge *Henning Buhl-Madsen*, Lem pr. Randers.
 Civilingeniør *Knud Christiansen*, Bistrupgårdsvej 12, Bistrup, Birkerød.
 Ingeniør *Richard Dileng*, Lodager 23, Albertslund.
 Fru *Iris Kold Hansen*, f. *Fisker*, Nordby 4260, Torvestad, Norge.
 Kredslæge *Tage Grodum*, Ø. Kirkevej 22, Herning.
 Overlæge *Hans Martin Hansen*, Søledsvej 13, Toksværd pr. Næstved.
 Civilingeniør *Ole Renberg*, Fjordvænget 5, Næstved.
 Bogholder *Jørgen Jørgensen*, Kongebakken 4, Roskilde.
 Salgsdirektør, cand. merc. *Henning Siø Larsen*, Brøndbyøster Torv 54, Hvidovre.
 Civilingeniør *Ole Fjord Larsen*, Fasanvænget 62, Hjerting.
 Fru *Agnete Behrnt Andersen*, Samsøvej 8, Fredericia.
 Bibliotekar *Karen Bente Holmgaard Nielsen*, Parken 24, Fredensborg.
 Fru *Tove Edith Iversen*, f. *Nielsen*, Nørregade 12, Køge.
 Lærer *Niels Vagn Sørensen*, Svalevej 29, Tåstrup.

Realister 1948

A-klassen

Fru *Grete Andreasen*, f. *Augustinussen*, Snebærvej 6, Fløng pr. Hedehusene.
 Læge *Ib Balslev*, Ellevadsvej 24, Charlottenlund.

Major *Jørgen Bjulf*, Sønderlundsvej 97, Roskilde.
 Skovfoged *Jens Ole Christiansen*, Bøgeskovhus, Hampen.
 Radiotelegrafist *Arne Juul Erthmann*, Krogvej 24, Virum.
 Sygeplejerske, fru *Nellie Mikkelsen*, f. *Heymann*, Grønbækvej 13, Avedøre.
 Bankassistent, fru *Karen Ruth Nielsen*, f. *Jacobsen*, Hastings alle 5, Greve Strand.
 Trafikflyver *Egon Juul Jensen*, Rudegårds alle 15, Holte.
 Direktør *Mogens Thye Jensen*, Båstrupvej 134, Fredensborg.
 Fru *Birte Holmbom*, f. *Kristensen*, Knud d. Storesvej 9, Roskilde.
 Cand. jur. *Poul Bertram Larsen*, 1924 Virginia Ave, Mc. Lean, Virginia 22101, USA.
 Fru *Elise Ægidius*, f. *Olsen*, Skovfogedvej 6, Helsingør.
 Fru *Anne Desvil*, f. *Enggård Petersen*, Prins Burisvej 6, Roskilde.
 Major *Knud Selmose*, Horsebred 9, Albertslund.
 Gårdejer *Mogens Sivertsen*, Alslev pr. Karise.
 Trafikinspektør *Flemming Isidor Sørensen*, Kaplevej 119, Virum.
 Civilingeniør *Knud Vagn Valbjørn*, Gammeldam 2, Nordborg.

B-klassen

Korrespondent, fru *Nanna Faure*, f. *Green*, Haraldsborgvej 4 C, Roskilde.
 Læge *Albert Hald*, Køgevej 73, Tåstrup.
 Fru *Bodil Jytte Nielsen*, f. *Hansen*, »Overtofttegård«, Herlufllille pr. Herlufmagle.
 Sekretariatschef, cand. jur. *Frank Hugo Hermind*, »Højbo«, Lejre.
Grete Malherbes Jensen, afg. v. døden.
 Ekspeditionssekretær, cand. polit. *Ole Nic. Koch*, M. Bechs alle 65, Hvidovre.
 Sparekasseassistent, fru *Anne Marie Munch Johansen*, f. *Nielsen*, Skjoldsgade 5⁵, København Ø.
 Fru *Anny Backe Lauridsen*, f. *Nielsen*, Dalengen 11, Svogerslev pr. Roskilde.
 Kioskejer *Carl Erik Pedersen*, Herlev Hovedgade 105, Herlev.
 Civilingeniør *Viggo Pedersen*, Skæring Strandvej 34, Egå.
 Fru *Birte Qvist-Sørensen*, f. *Værbak*, Morbærvej 6, Roskilde.

Dimittenderne 1973

Realeksamen

3. real

Kit Børrild
Niels Christiansen
Inge Susanne Jensen
Ane Kathrine Kirk
Johanne Gramstrup Lauridsen
Erling Lund-Jensen
Anne Birgitte Lykke
Knud Wendelboe Nielsen
Jørn Allan Rasmussen
Dorte Dyveke Rathmann

Højere forberedelseseksamen

II HF P

Ulla Sommer Christensen
Lise-Lotte Christiansen
Bent Iversen
Hans Christian Jørgensen
Claus Kaarup
Ulla Hartvig Larsen
Marianne Hedeboe Lund
Lise Gyrithe Lykke
Tommy Nielsen
Elsebeth Olesen
Sine Kjær Poulsen
Connie Kaas Pedersen
Henrik Ipsen Pedersen
John Erland Bronné Rask
Henrik Rasmussen
Marit Schönherr
René Søder
Ole Kragh Sørensen
Michael Boyer Thøgersen

II HF Q

Flemming Birger Svenning
Andersen
Marianne Bidstrup
Jørgen Erik Christensen
Arthur Verner Høiberg
Helle Ougaard Jensen
Jens Flemming Jensen
Pia Lyneborg Jensen
Marianne Pia Lomholt Larsen
Birgit Mathiesen
Hanne Mehlsen
Hans Christian Mikkelsen
Lisbeth Bodholt Mikkelsen
Carsten Birger Nielsen
Palle Bo Nielsen
William Mørck Nielsen
Annette Palsøj
Jens Friberg Pedersen
Karin Pedersen

Studentereksamen

3sa

Anders Boelskifte
Lone Elsebeth Christiansen

Henrik Cramer
Susan Lehmann Ebbesen
Inger Frederiksen
Anette Hald
Hanne Hansen
Hanne Pyll Hansen
Lise Lotté Hansen
Mitzi Borello Høst
Jan Jørgen Jensen
Karen Jensen
Else Krause Korsbæk
Jane Laustsen
Søren Laustsen
Aase Ebler Nielsen
Dorthe Lis Peetz
Henrik Schultz

3musa

Karin Solveig Holm
Lilli Margrethe Jensen
Tove Annette Karstensen

3ksa

Kai Verner Nielsen
Lis Olsen

3sb

3nsb

Lisbeth Due Andersen
Tonni Nørgaard Andersen
Mette Boyda Bluhme
Anne Marie Raaberg
Christensen
Clarissa Crone
Karen Flensted
Lisbet Guhle
Lisbet Heerfordt
Jette Helen Ibsen
Helle Kathe Nielsen
Sven Lykkegaard Nielsen
Jane Margit Tjørnhøj-
Thomsen

3musb

Lene Bruun-Schmidt
Anette Hassing Christensen
Ellen Merete Tobiassen

3ksb

Inge Fredenslund
Hans Holmegaard Johansen

3sc

3nsc

Hanne Gauhl Bentsen
Elisabeth Hansen
Lisbeth Sattrup Hansen
Palle Hansen
Vibeke Stig Hansen
Henrik Bo Henriksen

Marianne Bang Jensen
Sussanne Mortensen
Irene Birgit Pedersen
Lene Nørreby Petersen
Dorte Pontoppidan
Lisbeth Pontoppidan
Else Rasmussen
Lise Rasmussen
Rolf Rolsted

3musc

Birgit Møller Andreassen
Hanne Christensen
Rigmor Henriksen
Erik Krogh

3mu

3mfu

Carsten Remlof Carlsen
Ruth Ditte Kofoed
Klaus Valdemar Quist Krüger
Lars Peter Lendal
Anne-Mette Mølgaard
Karen Rath Petersen
Kurt Keldebæk Rasmussen
Anne Marie Sørensen
Allan Unnerup

3mnu

Mogens Johan Bækbo
Andersen
Inge Frølich
Niels Henrik Duwander
Johansen
Søren Lund Kristiansen
Eva Larsen
Niels Erik Nordberg-Hansen
Hanne Seiding
Jens Skriver
Ulrik Thorboe
Helle Thrane

3mv

3mfv

Kim Sparre Andersson
Carl-Erik Birck-Madsen
Lars Saust Christensen
Mogens Ladefoged
Christensen
Jan Melsing Frederiksen
Carsten Lind Hansen
Nils Lange Jacobsen
Hans Thorvald Jensen
Jan Bernt Jensen
Lisbeth Annette Klarskov
Anette Kofod
Bruno Stensgaard Larsen
Hanne Rasmussen
Carsten Johannes Lampe
Voltzmann

3mnv

Steffen Bendix
Ove Fogtmann
Claus Gølnitz
Finn Torben Fauverholdt
Jespersen
Anders Kildemoes
Bodil Birgitte Lund
Ulla Reidl
Jeanne Rosenaa
Peter Sandbøl
Vibeke Thygesen

3mx**3mfx**

Ellen Birgitte Andersen
Jørgen Fink Andersen
Jakob Elbek
Hardy Jensen
Jesper Jerrik
Ole Søholm Larsen
Peter Hartvig Larsen
Leif Skamris Matthiesen

3mnx

Karin Bøjlund Andersen
Tove Christensen
Karin Holst Jensen
Peter Willaume Källström

Kaj Preben Møller
Bjarne Bo Nielsen
Ulla Vestergaard Olsen
Lars Bo Petersen
Steffen Ehrenreich Prip
Mogens Sandfær

3my**3mfy**

Klaus Fuglsang
Bjarne Erik Hegnsted
Jørgen Fangel Jensen
Egon Verner Kristiansen
Niels Henrik Bjerregaard
Larsen
Tove Mejdahl
Mette Bodil Møller
Preben Teodor Nielsen
Bent Ole Poulsen
Per Roed
Jens Niels Sørensen
John Würtz Sørensen
Grete Viig

3mny

Per Ekelund Hansen
Anne Riise Kristensen
Jens Bo Kristiansen
Dorthe Gerda Larsen

Niels Helge Venge Olesen
Jess Buch Petersen
Mads Sørensen
Hans Westrup-Gleie

3mz**3mfz**

Jan Christian Nørager Bay
Kirsten Bjørnsholt
Steen Christensen
Ole Christiansen
Gert Wulff Hansen
Jørgen Evan Hansen
Lone Trantel Hansen
Anne Jensen
Henrik Lüppert Jensen
Lissi Karin Jensen
Niels Alex Jensen
Tonny Salløe Olsen
Jan Petersen
Kim Arthur Thiessen

3mnz

Erik Ardal
Johnny Jan Bilyk
Torsten Dilling Hansen
Niels-Peter Jansen
Anette Søegaard
Jette Viola Sørensen

KILDEKALK

Roskilde omkring 1907

I sine erindringer skrev forfatteren Cai M. Woel kort før sin død om den oplevelse, det var for en dreng fra landet at blive sat i skole og indkvarteret i et borgerhjem i Roskilde i århundredets første tiår.

»Omkring mig var alt så anderledes end hjemme, først og fremmest byen. Det var altid spændende at gå op gennem bygaden og se på butikkerne og menneskene, det blev jeg aldrig træt af, og jeg kunne falde hen ved en rude, bag hvilken ukendte sager var udstillet, og helt glemme tiden. Som i en slags trance kunne jeg heftes bort af disse i og for sig ligegyldige vareophobninger, det meste vidste jeg ikke hvad var, men måske derfor virkede de stærkt på mig. Så var der jo også de særlige forretninger: den med legetøj, urmagerbutikkerne, en med musikinstrumenter, boghandlerne, de havde min særlige kærlighed. Men overalt var der nyt at opleve, det meste var noget ukendt, og ingen kunne man spørge. Det forekom mig at verden var fyldt af ting, jeg manglede viden

om, det gav mig et tungt mismod – hvordan skulle jeg nogensinde finde ud af alt dette?«

For de læsere, der har særlig interesse for Katedralskolen og dens lærerkreds dengang, kan det anbefales at læse »Min sjællandske Barndom og Ungdom«. (Nyt Nordisk Forlag 1963).

Kontingent

Årskontingentet er endnu 20 kr. (dog kun 10 kr. for de første 8 år efter afgang fra skolen). Det vedlagte girokort bedes snarest benyttet. (Bidrag til studie- og uddannelsesfonden kan sendes ved hjælp af samme kort samtidig med kontingentindbetalingen).

Livsvarige medlemmer skal selvfølgelig ikke betale kontingentet, – men de må gerne støtte studie- og uddannelsesfonden.

Jubilarerer, der ikke allerede er medlemmer af Roskildenser-Samfundet, kan blive det ved at indbetale 20 kr. på det vedlagte indbetalingskort. Anfør da venligst afgangsåret og eksamen (student eller realist).

Roskildenser-Samfundet

Regnskab for tiden 1. august 1972 til 31. juli 1973

A. Kasseregnskab

Driftsfonden:

Beholdning 1. august 1972	kr.	9.052,18
<i>Indtægter i regnskabsåret:</i>		
Kontingenter	kr.	15.646,00
Ahlefeldts legat	kr.	537,89
Salg af bøger	kr.	180,00
Renter bank og giro	kr.	346,58
	kr.	<u>25.762,65</u>

Udgifter i regnskabsåret:

Jubilæumsfesten 4/11-72	kr.	1.552,10
Festen for yngre årgange 30/3-73	kr.	625,00
Turen til Lejre 17/5-73 overskud 248,-		
Dimittendfesten	kr.	188,90
	kr.	<u>2.366,00</u>
÷ overskud	kr.	248,00
Fester ialt	kr.	2.118,00
Roars Kilde	kr.	11.901,05
Gaver	kr.	444,00
Administration	kr.	3.291,50
Roskildenser-Samfundets Legat	kr.	500,00
	kr.	<u>18.254,55</u>
BEHOLDNING 31/7 1973	kr.	<u>7.508,10</u>

Waldemar Oxholms legat:

Sparekassebeholdning 1/8-72	kr.	116,44
Rente af do.	kr.	5,96
Rente af obligation	kr.	140,00
	kr.	<u>262,40</u>
Gebyr	kr.	20,00
	kr.	<u>242,40</u>

Holger Rørdams legat:

Beholdning 1/8-72	kr.	79,11
Renter af Sparekasse	kr.	5,37
Renter af obligation	kr.	110,00
Indgået ved udtrækning	kr.	274,00
	kr.	<u>468,48</u>

Overlæge Sjøbergs boglegat:

Beholdning 1/8-72	kr.	1.470,27
Renter af Sparekassen	kr.	90,93
Renter af obligation	kr.	200,00
	kr.	<u>1.761,20</u>

B. Formueregnskab

GRUNDFONDEN:

Bankbog Roskilde Landbobank 882542	kr.	512,91		
Præmieobligationer 1948 á 50 kr. blå.....	kr.	250,00		
Præmieobligationer 1959 á 50 kr. grønne	kr.	250,00	kr.	1.012,91

DRIFTSFONDEN:

Postkonto 7150	kr.	4.977,30		
Roskilde Landbobank B 817732	kr.	2.122,07		
Roskilde Landbobank D 104728	kr.	288,73		
Kontant	kr.	120,00	kr.	7.508,10

WALDEMAR OXHOLMS LEGAT:

Roskilde Sparekasse 02-66980	kr.	242,40		
4.000 3½ % Ny jyske Købstads Kreditf. 9. s.	kr.	4.000,00	kr.	4.242,40

HOLGER RØRDAMS LEGAT:

Roskilde Sparekasse 03-5530	kr.	468,48		
2000 Dansk Statslån 1987 4%	kr.	2.000,00		
500 Øst. Kreditforening 16/4 6 %	kr.	500,00	kr.	2.968,48

OVERLÆGE SJØBERGS BOGLEGAT:

Roskilde Sparekasse 05-25874.....	kr.	1.761,20		
5000 4 % Øst. Kreditforening 16/1	kr.	5.000,00	kr.	6.761,20

PETER HARTMANN MOGENS RØEST-HANSEN ERIK CARSTENSEN
 INGE WINTHER ALEXANDER CRONE ELLEN THORSEN
 LISE WHITTA JØRGENSEN ANNA MARIE JACOBSEN ERNST WILLUMSEN
 FLEMMING VESSEL HENRIK PIIL GØTTRUP VAGN LARSEN

Undertegnede har gennemgået regnskabet for Grundfonden og Driftsfonden, Waldemar Oxholms Legatregnskab, Holger Rørdams Legatregnskab, overlæge Sjøbergs Boglegat for året 1972/73 med tilhørende bilag og ikke fundet anledning til nogen bemærkning. Størrelsen af kontingentrestancer er ikke konstateret. De anførte obligationer, indlånsmidler og beholdninger er til stede.

Roskilde, den 7. september 1973
 Esben Johannsen. H. C. Beck.

Studie- og uddannelsesfonden

Driftsregnskab

for året 1. august 1972 til 31. juli 1973

INDTÆGT

Indvundne renter:			
af obligationer	kr.	705,00	
÷ renter og prov. v/ køb af obligationer	kr.	8,69	kr. 696,31
af sparekassebøger			kr. 1.366,47
af udlån			kr. 4.907,13
Bidrag fra kontingentbetalere			kr. 565,00
Kursgevinst ved udtrækning af obligationer			kr. 260,00
			<u>kr. 7.794,91</u>

UDGIFT

Administration	kr.	500,00
Kurstab på obligationer	kr.	427,50
Overskud	kr.	6.867,41
		<u>kr. 7.794,91</u>

Status pr. 31. juli 1973

AKTIVER

Kassebeholdning:

Indestående på sparekassebøger i Roskilde Sparekasse:

konto 02-80105	kr.	23.271,13	
konto 00-01241	kr.	1.698,07	kr. 24.969,20

A. P. Andersens og hustrus mindefond:

Roskilde Sparekasse 06-59572	kr.	13.682,47	
Tilskrevne renter	kr.	847,16	kr. 14.529,63

Obligationer:

1.000 kr. 4 ¹ / ₂ % Østifternes Kreditf. 13. s. kurs 74	kr.	740,00
7.000 kr. 4 % Østifternes Kreditf. 16/1 kurs 45 ¹ / ₂	kr.	3.185,00
5.000 kr. 4 % Ny jydsk Købst. Krf. 9. s. kurs 53	kr.	2.650,00
2.000 kr. 4 % Dansk Statslån, S 1987 kurs 70	kr.	1.400,00
1.000 kr. 5 % Østifternes Kreditf. 15/2 kurs 56 ¹ / ₂	kr.	565,00
1.000 kr. 7 % Kreditf. Danmark 43/2004 kurs 63 ³ / ₄	kr.	637,50

17.000 kr.

Studielån:

Saldo 1/8 1972	kr.	116.950,00	- antal lån ..	54
Betalt afdrag	kr.	15.200,00	- indfr. lån ..	5
		<u>kr. 101.750,00</u>		<u>49</u>
Nye lån	kr.	11.000,00	- nye lån	3
			ialt lån	<u>52</u>
				kr. 161.426,33

PASSIVER

Formue pr. 1/8 1973	kr.	153.818,92
Modtaget gave - 1.000 kr. 5 % Statslån 1957/92, kurs 74	kr.	740,00
(udtrukket pr. 1/7 1973)		
Overskud i regnskabsåret	kr.	6.867,41
		<u>kr. 161.426,33</u>

Rigtigheden af foranstående regnskab med status attesteres. Aktiverne er tilstede.

SPAREKASSEN FOR ROSKILDE BY OG OMEGN, den 1/9 1973

S. Bencke.

J. Svarre Nielsen.

Axel Christiansen.

INDHOLD

Generalforsamlingen	1
Nye aktiviteter – sammenkomst – udflugt	2
Roskilde – og fremtiden	3
Roskildes videre udvikling (Arthur Jacobsen)	3
Idrættens udviklingsmuligheder i Roskilde (Gerh. Dall)	5
Turistbyen Roskilde – nu og i fremtiden (Jens Mørkegaard)	7
Den litterære interesse (Oluf Abitz)	9
Roskilde – den spillevende handelsby (P. H. Gillesberg)	10
Musikliv i Roskilde (Ludv. Danneskiold- Samsøe)	12
Tanker over studenterkørsel – før og nu (Otto Kargaard)	14
Gymnasieklubben HROAR i '27 og '72 (Dobbeltinterview)	16
De nye arrangementer blev succes	19
Generalforsamlingen den 4. nov. 1972	22
Stiftelses- og jubilarfesten 1972	23
Glimt fra en festtale (Knud Svarre Nielsen)	24
Festen for de sidste 5 årgange og 3. g'erne	25
Dimission på Roskilde Katedralskole 22. juni 1973	26
Dimittendfesten 1973	28
Vor æresformand er død (Holger Rørdam)	29
»Gamle Holger« (Mindeord af Niels Borch)	29
Nyt bestyrelsesmedlem (Vagn Larsen)	30
Dødsfald (Harald Wadum Sprechler)	31
Roskildenser-Samfundets bestyrelse	31
Jubilarer 1973	32
Dimittenderne 1973	35
Kildekalk	36
Regnskaberne	37

ROARS KILDE

Udgivet af Roskildenser-Samfundet

Redaktionsudvalg: Lotte Fang, Henrik Gøttrup,
Vagn Larsen, Fl. Vessel og Ernst Willumsen (ansvarsh.)
Redaktørens adresse: Nyvej 12 A, 1851 København V.